ORĘDOWNIK URZĘDOWY
MIASTA BYDGOSZCZY

Redakcja i Administracja:
Magistrat miasta Bydgoszczy ratusz pokój 15.
Czynna codziennie od 8-mej do 3-ciej po poł.
Za redakcję odpowiada radca Tytus Podoski.

Prenumerata: miesięcznie 50 groszy

Ogłoszenia:
Wiersz szerokości 66 mm 20 groszy. Przy powtarzającem się ogłoszeniu udzielamy rabatu

Nakładem: Magistratu Miasta Bydgoszczy.
Drukiem Drukarni Bydgoskiej S. A. (…z. Bydg.

№ 2. | Bydgoszcz, niedziela, dnia 15 stycznia 1928 r. | Rok XLV.

Treść numeru 2:

11.

Z obrad Rady Miejskiej.

22-gie posiedzenie Rady Miejskiej, odbyte w czwartek, dnia 29 grudnia 1927 r. o godzinie 6½ wieczór. Komplet członków Rady Miejskiej: 60. Obecnych radnych 43. Nieobecny z uniewinnieniem 1, bez uniewinnienia 16 radnych.

Uchwalono:

1. budżet dodatkowy do zasadniczego budżetu administracji miejskiej na rok 1927/28 na sumę ogólną:
   - A. Dział administracyjny 849.343,23 zł.
   - B. Zakłady Miejskie 288.687,60 zł.
2. umorzyć koszta w wysokości 249,— zł. za leczenie Dittmerówny.
3. zwiększyć budżet Miejskiego Urzędu Policyjnego o kwotę 760,— zł. tytułem pokrycia wydatków związanych z wysłaniem funkcjonarjusza Gilla z Urzędu Badania środków spożywczych na 5-cio miesięczny kurs do Państwowej Szkoły Hygjeny w Warszawie.
4. zatwierdzić uchwałę Magistratu w sprawie kupna:
   - a) jednego samochodu w zamian wozu policyjnego, który jest w stanie nieużytecznym. Wydatek wynosi: podwozie 2.000 zł., budowa karoserji w własnych warsztatach 3.000 zł.
   - b) jednego samochodu osobowego marki „Fiat“ za 8.000 zł., mającego służyć do wyjazdów służbowych Magistratu.

Wydatek ten uwzględniono w budżecie dodatkowym na rok 1927/28.

5. uznać odcinek szosy Koronowskiej na terenie miasta o charakterze drogi powiatowej z tem, że na utrzymanie tej drogi ma łożyć Sejmik Wojewódzki. Wszelkie inne drogi o charakterze publicznym znajdujące się na gruntach miejskich uchwala się uznać za drogi gminne. Drogi o charakterze publicznym, lecz znajdujące się na terenach prywatnych uchwala się uznać też za drogi gminne, o ile na to się zgodzą właściciele odnośnych terenów, i o ile tereny te posiadają umocowaną, twardą jezdnię.
6. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie Prezesa Rady Miejskiej z działalności Rady Miejskiej za rok 1927.
7. Przyznać długoletnim i ze względu na starość do pracy już niezdolnym robotnikom: Augustynowi Sokołowskiemu, Stanisławowi Meredzińskiemu i Janowi Sarneckiemu zapomogi bieżące, począwszy od 1 stycznia 1928 r. na podstawie obowiązującego regulaminu.
8. Przyjąć na etat z prawem do emerytury p. Malaka w charakterze pedela szkoły.

12.

Odpis z Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 78 z 8. 9. 1927 poz. 676.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej
z dnia 22 sierpnia 1927
o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Za choroby zawodowe w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważane są choroby ostre lub przewlekłe, powstające: wskutek wykonywania pewnego zawodu, z istoty danej pracy lub z powodu warunków, wśród których się ona odbywa.

Wykazy tych chorób ustalają w drodze rozporządzeń łącznie Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 2. Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu — łącznie, a w stosunku do państwowych zakładów pracy — w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami, wydają przepisy sanitarno-higjeniczne celem zapobiegania chorobom zawodowym i ich zwalczaniu.

W odniesieniu do gospodarstw rolnych, leśnych i przedsiębiorstw z niemi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, przepisy wymienione w ustępie pierwszym niniejszego artykułu wydają Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa.

Art. 3. Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu — łącznie, w porozumieniu z interesowanymi ministrami, mogą wydawać zakazy używania przy pracy pewnych szkodliwych surowców, materjałów, produktów, narzędzi lub maszyn, stosowania szkodliwych metod pracy, albo też zezwalać na używanie ich, względnie stosowanie tylko pod ściśle określonemi warunkami.

Rada Ministrów określi, do jakich wytwórni przemysłu wojennego nie będą miały zastosowania ze względu na ścisłą tajemnicę wojskową przepisy artykułu niniejszego.

Art. 4. Minstrowie: Spraw Wewn., Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa — łącznie oznaczają w drodze rozporządzeń, które z chorób zawodowych, wymienionych w wykazie (art. 1), podlegają zgłaszaniu obowiązkowemu.

Art. 5. Obowiązek zgłaszania chorób zawodowych w myśl art. 4 obciąża:

a) lekarza, który zbadał chorego i ustalił chorobę lub powziął podejrzenie o nią, w szczególności: lekarza, który był wezwany na poradę, lekarza kasy chorych, a gdzie ich niema — lekarzy fabrycznych, lekarzy szpitali, domów zdrowia itp.

b) lekarza wykonywającego oględziny zwłok lub sekcję bez względu na to, czy dany przypadek choroby stwierdzono za życia;

c) lekarza weterynarji, o ile on przy wykonywaniu swego zawodu powziął świadomość o zarażeniu się ludzi chorobą, podlegającą zgłoszeniu.

Art. 6. Zgłoszenia o wypadkach chorób zawodowych powinny być składane na piśmie powiatowej władzy administracyjnej ogólnej, jako władzy sanitarnej, w ciągu doby od chwili powzięcia wiadomości.

W tymże terminie inspektor pracy powinien być powiadomiony o powyższem zgłoszeniu.

Art. 7. Lekarz Powiatowy, jako organ powiatowej władzy administracyjnej ogólnej, po otrzymaniu zgłoszenia o chorobie zawodowej (art. 5 i 6) i Inspektor Pracy, a o ile chodzi o Zakład Państwowy, także lekarz odnośnej władzy — przeprowadzają łącznie dochodzenia celem ustalenia rozpoznania choroby i jej pochodzenia.

W tym celu powinny być dokonane:

a) szczegółowe badanie chorego i jego towarzyszy pracy;

b) oględziny fabryki, warsztatów, pracowni, pomieszczeń, w których zaszedł wypadek choroby zawodowej;

c) zbadanie narzędzi, surowców, produktów, jakoteż i warunków pracy poszkodowanego;

d) W razie potrzeby oględziny zwłok i sekcja ofiar chorób zawodowych.

Oględzin lekarskich chorego i jego towarzyszy pracy oraz oględzin zwłok i sekcji ofiar chorób zawodowych dokonywa się wyłącznie przez lekarzy.

Zadania i dochodzenia w zakładach na kolejach, niepodlegających nadzorowi Inspekcji Pracy, przeprowadza się bez udziału Inspektorów Pracy.

Art. 8. W zakładach pracy, w których zatrudnienie naraża pracujących na jedną z chorób zawodowych, badania stanu zdrowia robotników oraz oględziny i badania, przewidziane w punktach b i c art. 7, winny być przeprowadzane niezależnie od otrzymanych zgłoszeń przypadku choroby zawodowej, a to w zakresie i terminach zależnie od stopnia, w jakim dana praca zagraża zdrowiu, w miarę możności jednak conajmniej raz do roku.

Art. 9. Wydawanie stosownych zarządzeń, mających na celu usunięcie przyczyny wywołującej choroby zawodowe, — na podstawie wyników przeprowadzonych dochodzeń (art. 7 i 8) należy do powiatowych władz administracji ogólnej i inspektorów pracy, działających łącznie lub oddzielnie w granicach ich kompetencji, stosownie do przepisów, jakie wydadzą wspólnie Minister Spraw Wewnętrznych oraz Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 10. Kierownicy wszelkich zakładów pracy oraz pracownicy obowiązani są przy stwierdzaniu choroby zawodowej udzielać właściwej władzy wyczerpujących informacji o warunkach pracy, sposobach produkcji itp., o ile informacje te nie dotyczą tajemnic wojskowych.

Art. 11. Inspektorzy pracy oraz lekarze powiatowi i ich zastępcy są obowiązani do zachowania w ścisłej tajemnicy wszelkich danych, związanych z prowadzeniem danego przedsiębiorstwa, a w szczególności: wiadomości o urządzeniach technicznych, procesach technicznych i sposobach fabrykacji, o których dowiedzieli się przy sposobności przeprowadzenia w zakładzie dochodzeń w myśl art. 7 i 8 rozporządzenia niniejszego.

Art. 12. Inspektorzy pracy oraz lekarze powiatowi i ich zastępcy winni przekroczenia obowiązku, przewidzianego w artykule poprzednim, ulegną karze aresztu do sześciu tygodni, o ile czyn nie podlega surowszej karze. Właściwe są sądy powiatowe (pokoju).

O ile winni czynu tego dopuszczają się celem wyrządzenia właścicielowi zakładu, albo celem przysporzenia korzyści sobie lub komu innemu, albo też wyzyskują tajemnicę na własną korzyść, ulegną, o ile czyn nie podlega karze surowszej:

1) na obszarze, w którym obowiązuje kodeks karny z 1903, względnie kodeks z 1871, karze więzienia do lat dwóch;

2) na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna z 1852 — karze ścisłego aresztu do la dwóch; na tym obszarze można wnieść odwołanie niezależnie od przepisu § 283 p. k.

Do orzekania o czynach, przewidzianych w ustępie drugim artykułu niniejszego, właściwe są sądy okręgowe.

Art. 13. Winni przekroczenia postanowień art. 5, 6 i 10 oraz rozporządzeń wydanych na podstawie art. 2 i 3 ulegną karze grzywny od dwudziestu pięciu złotych do trzech tysięcy złotych i aresztu do sześciu tygodni, lub jednej z tych kar, o ile dany

czyn nie ulega karze surowszej w myśl postanowień ustaw karnych.

Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu, na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny, karę zastępczego aresztu według słusznego uznania, jednak nie ponad sześć tygodni.

Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Przeciwko orzeczeniom powiatowych władz administracji ogólnej można w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wnieść na ręce tej władzy żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który postąpi wedle przepisów postępowania obowiązujących w pierwszej instancji sądowej. Wyrok sądu okręgowego, wydany w drugiej instancji, jest prawomocny.

Na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych mandatów karnych.

Art. 14. Kierownicy zakładów pracy państwowych, samorządowych lub znajdujących się pod zarządem państwowym, winni przekroczeń, wymienionych w art. 13 rozporządzenia niniejszego, podlegają karom w tymże artykule przewidzianym wyłącznie w drodze sądowej.

Art. 15. Rozporządzenie niniejsze w niczem nie narusza przepisów ustawy z dnia 25 lipca 1919 w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402).

Art. 16. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się łącznie Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z interesowanymi ministrami, a w odniesieniu do art. 12, 13 i 14 — Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w sześć miesięcy po ogłoszeniu, na obszarze zaś śwojewództwa śląskiego — po ogłoszeniu zgody Sejmu Śląskiego na to rozporządzenie.

Prezydent Rzeczypospolitej: I Mościcki.
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: (—) Piłsudski.
Minister: K. Bartel.
Minister Spr. Wewn.: Sławoj Składkowski.
Minister Spraw Zagran.: August Zaleski.
Minister Skarbu: G. Czechowicz.
Minister Sprawiedliwości: A. Meysztowicz.
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: Dr. Dobrucki.
Minister Rolnictwa: K. Niezabytowski.
Minister Przem. i Handlu: E. Kwiatkowski.
Minister Komunikacji: Romocki.
Minister Robót Publicznych: Moraczewski.
Minister Pracy i Opieki Społecznej: Dr. Jurkiewicz.
Minister Reform i Telegrafów: Bogusław Miedziński.

Powyższe rozporządzenie ogłaszam z zaznaczeniem, że takowe wchodzi w życie z dniem 22 lutego 1928.

Bydgoszcz, 12. 12. 27.

Miejski Urząd Policyjny.
(—) Hańczewski,
radca miejski.

Pl. VI. 7343/27.

13.

Rozporządzenie Prezyd. Rzeczypospolitej
z dnia 3 grudnia 1927 r.
o prawie łowieckiem.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustwy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Postanowienia wstępne.

Art. 1. W rozumieniu rozporządzenia niniejszego wyraz „zwierzyna“ oznacza dzikie zwierzęta łowne, któremi są:

a) żubry, łosie, jelenie, daniele, sarny, kozice, dziki, bobry, świstaki, zające (szaraki i bielaki), króliki, wiewiórki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, wilki, lisy, borsuki, kuny leśne (tumaki), kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, wydry, norki;

b) głuszce, cietrzewie, jarząbki, pardwy, kuropatwy, przepiórki, bażanty, dropie, dropie-kamionki (strepety), żórawie, czarne bociany, czaple, słonki, dubelty, bekasy, bekasiki, kulony i kuliki, bataljony, derkacze, łyski, nurki, czajki, dzikie łabędzie, dzikie gęsi i dziekie kaczki oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, dzikie gołębie,

drozdy, kwiczoły, paszkoty, jako też ptaki krukowate i drapieżne.

Ponadto Minister Rolnictwa może uznać w drodze rozporządzenia inne jeszcze gatunki zwierząt dzikich za zwierzęta łowne.

Art. 2. Przez „polowanie“ rozporządzenie niniejsze rozumie przywłaszczanie zwierzyny oraz jej części użytecznych i płodów, tropienie, ściganie, łowienie zwierzyny, strzelanie do niej i inne czynności podobne, zmierzające do jej przywłaszczenia.

Powyższe czynności wykonywane w miejscach ogrodzonych, z których zwierzyna wydostać się nie może (zwierzyńcu), i bażantarniach nie są polowaniem w rozumieniu rozporządzenia niniejszego.

Art. 3. Hodowanie zwierzyny należy wyłącznie do właściciela polowania.

Rozdział I.

O polowaniu.

Art. 4. Polowanie związane jest z własnością gruntu i należy do właściciela gruntu.

Domniemywa się, że własność gruntu nie jest obciążona prawem polowania na rzecz innych osób. Kto twierdzi, że ma na cudzym gruncie prawo polowania w całości lub co do pewnych gatunków zwierzyny, albo z innemi ograniczeniami, winien jest twierdzenie swoje udowodnić.

Po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego obciążenie własności gruntu prawem polowania nie może być ustanawiane; akty temu przeciwne są nieważne.

Art. 5. Właściciel gruntu może ciążące na jego własności prawo polowania wykupić za cenę równą iloczynowi z pomnożenia sumy średniego czystego dochodu rocznego z polowania przez liczbę dwadzieścia.

Jeżeli właściciel prawa polowania nie zgodzi się na wykup lub cenę wykupu, właściciel gruntu może żądać od właściwego sądu ustalenia ceny wykupu oraz, po uiszczeniu tej ceny, zwolnienia gruntu od obciążającego go prawa polowania.

Rozdział II.

O użytkowaniu polowania.

Art. 6. Właściciel polowania może użytkować je samodzielnie, jeżeli obszar gruntu, na którym ma polowanie, jest nie mniejszy od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejesetrowaniu go przez właściwego starostę stanowi obwód łowiecki własny.

Obszary lasów państwowych, uznane przez zarząd lasów państwowych za odpowiadające wymaganiom ustępu pierwszego, stanowią obwody łowieckie własne Państwa.

Obwód łowiecki własny powstaje na czas nieoznaczony i istnieje tak długo, jak tego sobie życzy właściciel, a jeżeli polowanie zostało wypuszczoe w dzierżawę — najkrócej do końca terminu dzierżawy.

Art. 7. Jeżeli obszar polowania nie stanowi obwodu łowieckiego własnego, właściciel tego polowania może użytkować je jedynie łącznie z właścicielami innych obszarów polowania na obszarze nie mniejszym od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właśściwego starostę, stanowi obwód łowiecki wspólny.

Art. 8. Obwód łowiecki wspólny winien być tworzony w ten sposób, ażeby obejmował cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli nie zajdą wypadki przewidziane niżej.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych zawiera co najmniej tysiąc hektarów ciągłej powierzchni, można w obrębie tej gminy utworzyć kilka obwodów łowieckich wspólnych, z których każdy winien mieć co najmniej pięćset hektarów ciągłej powierzchni.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych nie stanowi ciągłej powierzchni, lecz składa się z kilku nieprzylegających do siebie obszarów, z których każdy obejmuje co najmniej sto hektarów, z każdego z tych obszarów może być utworzony osobny obwód łowiecki wspólny.

Gdy gmina składa się z pewnej liczby wsi (kolonij, zaścianków), to z wsi, które po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych mają co najmnie po dwieście pięćdziesiąt hektarów ciągłej powierzchni, mogą być tworzone osobne obwody łowieckie wspólne.

W wypadkach przewidzianego wyżej tworzenia kilku obwodów łowieckich wspólnych w obrębie jednej gminy należy je two-

rzyć w ten sposób, ażeby obszary tych obwodów łącznie obejmowały cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych.

Art. 9. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony z obszarów kilku gmin po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli za utworzeniem takiego obwodu wypowiedzą się w każdej z nich właściciele gruntów, stanowiących więcej niż połowę obszaru.

Art. 10. Właściciel polowania, które ze względu na swoje położenie nie może być włączone do obwodu łowieckiego wspólnego w tej samej gminie i nie odpowiada warunkom utworzenia obwodu łowieckiego. własnego, może swoje polowanie przyłączyć do obwodu łowieckiego wspólnego innej gminy, z którym tworzy ono obszar ciągłej powierzchni, lub wypuścić je w dzierżawę właścicielowi przylegającego obwodu łowieckiego własnego, albo też wziąć w dzierżawę przylegający obwód łowiecki własny i użytkować swoje polowanie łącznie z polowaniem w tym obwodzie.

Art. 11. Wody publiczne, drogi publiczne lądowe i wodne oraz tory kolejowe, jak również cudze drogi prywatne, na których właściciel gruntów drogą przedzielonych ma służebność przechodu, nie stanowią przerwy w ciągłości powierzchni, obszaru ich jednak nie wlicza się do obszaru tworzonego obwodu łowieckiego i nie mogą one stanowić osobnych obwodów łowieckich.

Art. 12. Obwód łowiecki powstaje po up.ywie miesiąca od dnia zgłoszenia go przez właściciela lub właścicieli gruntów w jego skład wchodzących do właściwego starosty. Starosta w ciągu miesiąca odmówi zarejestrowania, jeżeli zgłoszenie nie odpowiada przepisom artykułów 6—11. Przepis ten nie dotyczy obwodów łowieckich własnych Państwa, utworzonyc z obszarów lasów państwowych (ustęp drugi art. 6).

Jeżeli zarejestrowany obwód łowiecki z jakichkolwiek powodów przestanie odpowiadać warunkom wymienionym w artykułach 6—11, starosta poweźmie decyzję o zniesieniu obwodu.

Art. 13. Jeżeli utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego (art. 7 i 8) sprzeciwiają się właściciele gruntów stanowiących mniej niż połowę obszaru niezbędnego do utworzenia obwodu, to na wniosek właścicieli gruntów stanowiących więcej niż połowę tego obszaru obwód wspólny będzie utworzony.

Przewidziany w ustępie pierwszym wniosek wyrażony być ma w zgłoszeniu wspólnego obwodu łowieckiego ze szczegółowem wymienieniem gruntów i ich właścicieli, którzy należeć będą do spółki łowieckiej obwodu (art. 14), oraz ze wskazaniem gruntów, których właściciele sprzeciwiają się utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego.

Art. 14. Właściciele gruntów objętych wspólnym obwodem łowieckim stanowią spółkę łowiecką, która posiada osobowość prawną.

Spółka działa na podstawie statutu nadanego jej przez starostę jednocześnie z zarejestrowaniem obwodu łowieckiego według wzoru ustalonego rozporządzeniem ministra Rolnictwa, wydanem w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 15. Zgłoszenie obwodu łowieckiego ma być dokonywane za pośrednictwem zarządu gminy, który stwierdzi, czy wiadomości podane w zgłoszeniu są zgodne z rzeczywistością oraz zaświadczy tożsamość osób podpisanych. Zgłoszenie to sprawdzone i zaświadczone, zarząd gminy przesyła staroście.

Art. 16. Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednej gminy, zgłoszenie następuje za pośrednictwem zarządu każdej gminy, w której leży część zgłaszanego obwodu.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednego powiatu, obwód ma być zgłoszony do wszystkich właściwych starostów, zarejestrowany zaś przez starostę tego powiatu, w którym leży największa część zgłaszanego obwodu.

Art. 17. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony na czas, nie krótszy od lat sześciu, po wypuszczeniu go zaś w dzierżawę istnieje conajmniej do końca terminu dzierżawy. Zarząd spółki łowieckiej obwodu pełni swe obowiązki w ciągu lat sześciu, poczem, o ile obwód łowiecki wspólny i jego spółka nadal mają istnieć, wybrany będzie nowy zarząd.

Art. 18. Polowanie może być wypuszczone w dzierżawę na czas nie krótszy od lat sześciu. Umowa zawarta na czas krótszy jest nieważna.

Art. 19. Przy wyborach zarządu i rozstrzyganiu innych spraw spółki na walnych zgromadzeniach wspólnicy posiadają ilość głosów zależną od obszaru ich posiadłości w ten sposób, że obszar do dwóch hektarów uprawnia do jednego głosu i każde następne pełne dwa hektary uprawniają do jednego głosu więcej, żaden jednak wspólnik nie może posiadać głosów więcej, niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów.

Art. 20. Spółka łowiecka może użytkować polowanie w obwodzie łowieckim wspólnym jedynie przez wypuszczenie polowania w dzierżawę.

Podział dochodu spółki uskutecznia corocznie zarząd stosownie do obszaru gruntu, należącego do poszczególnych spólników.

Przeznaczenie częściś dochodu na cele ochrony łowiectwa, w szczególności na utrzymanie straży łowieckiej, (art. 22), jak również na cele hodowlane, należy do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki i następuje w drodze uchwały powziętej zwykłą większością głosów. Przeznaczenie dochodu na inny cel, wymaga zgody wszystkich człoków spółki.

Art. 21. Do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki należy również powzięcie uchwały co do zniesienia obwodu i rozwiązania spółki po upływie lat sześciu, od ich utworzenia, jeżeli były utworzone na czas dłuższy.

Art. 22. Właściciele obwodów łowieckich własnych, spółki łowieckie obwodów łowieckich wspólnych i dzierżawcy polowania mogą na swój koszt ustanawiać straż łowiecką.

Strażnikami łowieckimi mogą być osoby pełnoletnie, własnowolne, będące obywatelami polskimi, nie karane za zbrodnie, występki pochodzące z chęci zysku, ani też za przekroczenia przewidziane w artykułach 77—80 rozporządzenia niniejszego i które czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń.

Art. 23. Strażnik łowiecki winien być zatwierdzony i zaprzysiężony przez starostę według przepisanej roty.

Po zaprzysiężeniu strażnik łowiecki otrzymuje stosowne zaświadczenie i oznakę, którą winien nosić przy pełnieniu obowiązków.

Rotę przysięgi, oraz wzór oznaki ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli strażnik łowiecki przestanie odpowiadać warunkom przewidzianym w artykule 22, starosta pozbawi go uprawnień strażnika łowieckiego, oraz zarządzi odebranie wydanego zaświadczenia i oznaki.

Art. 24. Strażnik łowiecki obowiązany jest czuwać nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego o ochronie łowiectwa, i donosić władzy o wszelkich dostrzeżoych naruszeniach.

Strażnik łowiecki, pełniąc służbę, może:

a) żądać od osób spotkanych w obwodzie łowieckim zbronią palną, narzędziami łowieckiemi lub zwierzyną, okazania karty łowieckiej, a jeżeli polują, również pisemnej zgody właściciela lub dzierżawcy polowania;

b) odbierać za pokwitowaniem broń palną, inne narzędzia łowieckie i zwierzynę osobom spotkanym w obwodzie łowieckim, a nieposiadającym karty łowieckiej, oraz osobom polującym w obwodzie bez posiadania pisemnej zgody właściciela, lub dzierżawcy polowania;

c) zatrzymywać i przekazywać właściwej władzy osoby, których tożsamości i miejsca zamieszkania nie może ustalić, a które zastał w powierzonym jego pieczy obwodzie łowieckim na popełnianiu jednego z przekroczeń przewidzianych w artykułach 75—79 rozporządzenia niniejszego, lub które spotkał w obwodzie z bronią palną, innemi narzędziami łowieckiemi albo ze zwierzyną, a osoby te, posiadania tych przedmiotów usprawiedliwić nie mogą.

Strażnik łowiecki obowiązany jest odebraną broń i narzędzia łowieckie wraz z doniesieniem karnem doręczyć w ciągu dwudziestu czterech godzin najbliższemu posterunkowi policji, zwierzynę zaś oddać właścicielowi lub dzierżawcy polowania.

Rozdział III.

O ochronie łowiectwa.

1. O kartach łowieckich.

Art. 25. Nie wolno polować bez posiadania karty łowieckiej, wydanej przez wła-

ściwą władzę. Karta łowiecka ma zawierać oznaczenie czasu jej ważności, oraz wymienienie osoby, uprawnionej do polowania.

Karty łowieckie wydaje się na okresy: czternastodniowy, jednoroczny i trzyletni, przyczem dwa ostatnie okresy liczy się od dnia 1-go marca.

Art. 26. Uprawnieni do polowania winni w czasie polowania mieć kartę łowiecką przy sobie.

Art. 27. Karty łowieckie wydaje się osobom uprawnionym do polowania z tytułu posiadania obwodu łowieckiego własnego, z tytułu wzięcia polowania w dzierżawę, lub też z tytułu uzyskania pisemnego zezwolenia właściciela lub dzierżawcy polowania. Czas ważności pisemnego zezwolenia należy w niem oznaczyć.

Właściciel lub dzierżawca polowania może wydać taką ilość pisemnych zezwoleń, aby na każdego posiadacza zezwolenia przypadało conajmniej pięćdziesiąt hektarów powierzchni obwodu łowieckiego.

Art. 28. Wydania karty łowieckiej należy odmówić osobom:

1) które nie czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń;

2) które w ciągu ostatnich lat dziesięciu były karane za popełnienie zbrodni lub występku, pochodzącego z chęci zysku;

3) które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 77—79 rozporządzenia niniejszego.

Art. 29. Wydania karty łowieckiej można odmówić osobom, które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 75 i 76 rozporządzenia niniejszego.

Art. 30. Jeżeli po wydaniu karty łowieckiej wyjdą na jaw okoliczności wyszczególnione w art. 28, kartę łowiecką należy unieważnić i odebrać, można zaś to uczynić, gdy wyjdą na jaw okoliczności, wyszczególnione w art. 29.

Art. 31. Jeżeli dzierżawca polowania nie może otrzymać karty łowieckiej lub zostanie jej pozbawiony, umowę dzierżawną należy uznać za rozwiązaną z winy dzierżawcy.

Art. 32. Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce na czas nie krótszy od jednego roku, może otrzymać kartę łowiecką na równi z obywatelem polskim.

Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce krótszy od jednego roku, może otrzymać kartę łowiecką za poręczeniem obywatela polskiego, który sam posiada warunki do uzyskania takiej karty. Władzą właściwą do wydania karty łowieckiej cudzoziemcowi wtym wypadku jest władza właściwa dla poręczyciela.

Poręczyciel odpowiada majątkowo za grzywny nałożone na cudzoziemca za przekroczenia przewidziane w rozporządzeniu niniennjszem.

Minister Rolnictwa może wydać kartę łowiecką cudzoziemcowi bez poręczenia obywatela polskiego.

Dla przedstawiceli państw obcych oraz członków dyplomatycznych misyj zagranicznych, legitymacja, wydana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zastępuje kartę łowiecką.

Postanowienia powyższe stosuje się z zastrzeżeniem wzajemności.

Art. 33. Karty łowieckie wydają starostowie tych powiatów, w których osoby ubiegające się o wydanie kart i uprawnione do polowania zamieszkują.

Karty łowieckie ważne są na obszarze całego Państwa.

Formę kart łowieckich ustali Minister Rolnictwa, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 34. Za wydanie karty łowieckiej pobiera się, oprócz opłat stemplowych przewidzianych w przepisach obowiązujących, za kartę czternastodniową złotych dwa, za kartę roczną złotych dziesięć, i za kartę trzyletnią złotych trzydzieści. Opłaty te wpływają na dochód Ministerstwa Rolnictwa.

Funkcjonarjusze zarządu lasów państwowych otrzymują karty łowieckie bezpłatnie.

2. O ochronie polowania.

Art. 35. Nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą lub innemi narzędziami do łowienia zwierzyny po cudzych gruntach, jeżeli nie stanowią one obwodu łowieckiego, na którym chodzącemu służy polowanie.

Przepis powyższy nie stosuje się do tych przedstawicieli władzy państwowej, którzy w myśl przepisów obowiązujących winni być przy spełnianiu swych czynności uzbrojeni

w broń palną, a przebywają w obwodzie łowieckim w charakterze urzędowym.

Art. 36. Uprawniony do polowania może zatrzymać cudzego psa myśliwskiego, włóczącego się w obwodzie łowieckim; w razie zatrzymania psa, winien zawiadomić właściciela, jeśli zaś niezna jego adresu, zarząd gminy, na której obszarze pies został zatrzymany.

W razie odebrania psa przez właściciela, uprawniony do polowania może żądać zwrotu kosztów utrzymania psa i wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez psa w obwodzie łowieckim.

Za psy myśliwskie uważać należy: psy legawe, gończe, charty, jamniki, foksterjery, tropowce (posokowce), płochacze (spaniele), a także inne psy, używane do polowań na niedźwiedzie i na dziki.

Art. 37. Uprawniony do polowania może zabijać psy niemyśliwskie i koty, włóczące się w obwodzie łowieckim w odległości nie bliżej niż trzysta metrów od zabudowań gospodarskich lub trzydzieści metrów od drogi publicznej.

Art. 38. Uprawnienia przewidziane w artykułach 36 i 37 służą również właścicielowi gruntu, nieuprawnionemu do użytkowania polowania samodzielnie, na obszarze jego gruntu.

Art. 39. Psów znajdujących się przy ich właścicielach lub domownikach właścicieli nie uważa się za psy włóczące się.

Art. 40. Podbieranie jaj, wybieranie piskląt i niszczenie gniazd ptaków jest wzbronione. Przepis ten nie dotyczy jaj i gniazd ptaków wymienionych w art. 50.

3. O niedozwolonych sposobach łowienia zwierząt.

Art. 41. Zabrania się łowienia zwierząt przy pomocy trutek, wnyków, samostrzałów, dołów-ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spirytusie, żelaz, potrzasków, sideł, pułapek i innych podobnych środków.

Czyni się wyjątek co do zwierząt wymienionych wart. 50 i co do zwierząt uznanych z mocy przepisów prawa rybackiego za szkodliwe dla rybałóstwa, które to zwierzęta wolno łapać w żelaza, potrzaski, sidła i pułapki, jak również co do łowienia zwierząt dla celów naukowych i hodowlanych, przewidzianego w ustępie trzecim art. 51.

4. O ograniczeniach polowania i o czasie ochronnym.

Art. 42. Zabrania się polować podczas nabożeństwa w niedziele i uroczyste święta w odległości mniejszej niż dwa kilometry od świątyni.

Art. 43. Nie wolno polować w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych, jak również na cmentarzach,

Art. 44. Nie wolno polować na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskiem w pasie kilometrowej szerokości.

Art. 45. Zabrania się polować z chartami lub psami gończemi w obwodzie łowieckim mniejszym od dwu tysięcy hektarów.

Art. 46. Polowanie na łosie byki, a w województwach lwowskiem i stanisławowskiem na jelenie-byki dopuszczalne jest jedynie w obwodach łowieckich o powierzchni co najmniej tysiąca hektarów.

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, no łosie i jelenie na rykowisku, na kaczki na zlotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Art. 48. Zabrania się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedźwiedzice od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany oraz w województwach: pomorskiem, poznańskiem, warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, krakowskiem, lwowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Art. 49. Zabrania się polować w czasie niżej oznaczonym (czas ochronny) na zwierzęta następujące:

łosie-byki w czasie od 15 grudnia do 31 sierpnia,

jelenie-byki, daniele-rogacze od 1 listopada do 31 sierpnia,

sarny-kozły w województwach poznańskiem i pomorskiem od 1 stycznia do 15 maja, w województwach zaś pozostałych od 1 lutego do 20 kwietnia,

zające-szaraki w województwach poznańskiem i pomorskiem od 15 stycznia do 30 września,

w województwach zaś pozostałych od 1 lutego do 30 września,

zające-bielaki od 15 lutego do 31 października,

borsuki od 1 grudnia do 31 sierpnia,

wiewiórki od 1 marca do 31 października,

głuszce-koguty od 15 maja do 15 marca,

cietrzewie-koguty od 1 czerwca do 15 sierpnia,

cietrzewie-kury w województwach wileńskiem, nowogródzkiem, białostockiem, poleskiem i wołyńskiem od 15 września do 15 sierpnia,

jarząbki w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia,

pardwy od 1 lutego do 15 sierpnia,

bażanty-koguty od 1 lutego do 31 sierpnia,

kuropatwy w województwach wileńskiem, nowogródzkiem, białostockiem, poleskiem i wołyńskiem od 1 listopada do 31 sierpnia,

w województwach zaś pozostałych od 1 grudnia do 31 sierpnia,

przepiórki od przylotu do 31 sierpnia,

słonki od 15 maja do 15 sierpnia,

bataljony od 1 czerwca do 10 lipca,

dzikie kaczory od 1 czerwca do 10 lipca,

dzikie kaczki (samice i młode) oraz inne ptactwo wodne i błotne od 1 marca do 10 lipca,

dzikie łabędzie i dzikie gęsi od 15 maja do 31 lipca,

dropie, dropie-kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty od 1 lutego do 15 sierpnia,

ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok od 1 lutego do 15 sierpnia.

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogólce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i w bezpośredniem jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

Art. 51. Rada Ministrów na wniosek Ministra Rolnictwa może wprowadzić w drodze rozporządzenia czas ochronny dla dzików.

Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia na oznaczony w niem okres czasu na obszarze całego Państwa lub jego części:

a) rozszerzać czas ochronny dla zwierząt wymienionych w art. 49;
b) zabraniać całkowicie polowania na niektóre ze zwierząt wymienionych w art. 49;
c) zezwalać na polowanie na zwierzęta wymienione w art. 48 z wyjątkiem żubra i bobra;
d) zezwalać na używanie środków zakazanych artykułem 41 w celu zwalczania zwierząt wymienionych w art. 50;
e) wprowadzać czas ochronny dla niedźwiedzi, rysi i żbików, lisów, kun leśnych (tumaków), norek i orłów.

Nadto Minister Rolnictwa może:

a) w drodze rozporządzenia wprowadzać czas ochronny dla zwierząt uznanych na podstawie ustępu ostatniego art. 1 za zwierzęta łowne;
b) zezwalać na odstrzał zwierząt wymienionych w art. 49 albo ich łowienie środkami nieraniącemi w każdym czasie dla celów naukowych lub hodowlanych.

Uprawnienia zawarte w punktach a), d) i e) ustępu drugiego oraz w odniesieniu do sarn-kóz uprawnienie zawarte w punkcie c) tegoż ustępu Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia przekazywać wojewodom.

Art. 52. Wojewoda ogłasza corocznie w grudniu w dzienniku urzędowym wykaz czasów ochronnych obowiązujących w roku następnym.

Art. 53. Po upływie dziesięciu dni od rozpoczęcia czasu ochronnego sprzedawanie, kupowanie, przewożenie i przenoszenie objętej ochroną zwierzyny oraz świeżych skór

tej zwierzyny, jak również podawanie takiej zwierzyny w jadłodajniach jest wzbronione.

Wyjątkowo można przewozić lub przenosić zwierzynę ze zwierzyńców i bażantarni, jeżeli się ma pisemne zaświadczenie ich właściciela, że zwierzyna stamtąd pochodzi, i w zaświadczeniu wskazano miejsce jej przeznaczenia.

5. O wprowadzaniu nowych gatunków zwierzyny.

Art. 54. Wprowadzanie w celu hodowli nowych gatunków zwierzyny wymaga zezwolenia Ministra Rolnictwa.

Rozdział IV.

O wynagradzaniu szkód łowieckich i o ochronie od tych szkód.

1. O wynagradzaniu szkód wyrządzanych przez zwierzynę i szkód czynionych podczas polowania.

Art. 55. Szkody wyrządzane w uprawach i plonach rolnych przez dziki, jelenie, daniele i sarny, obowiązany jest wynagradzać właściciel obwodu łowieckiego, w którym zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję, lub dzierżawca, jeżeli polowanie w obwodzie łowieckim jest wypuszczone w dzierżawę.

Jeżeli zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję w kilku obwodach łowieckich, właściciele (dzierżawcy) tych obwodów odpowiadają solidarnie.

Art. 56. Jeżeli zwierzęta wymienione w artykule poprzednim wyrządzające szkodę w uprawach i plonach rolnych mają swoją ostoją na gruntach nie wchodzących do obwodu łowieckiego, obowiązek wynagrodzenia szkody ciąży na właścicielach tych gruntów na zasadach art. 55.

Art. 57. Uprawniony do polowania ma obowiązek wynagradzania szkód uczynionych przy wykonywaniu polowania przez niego samego, przez jego gości, służbę i najemników.

Art. 58. Jeżeli poszkodowany chce wynagrodzenia szkody dochodzić, winien w ciągu dni trzech po jej dostrzeżeniu żądanie wynagrodzenia zgłosić obowiązanemu do wynagrodzenia oraz wójtowi (naczelnikowi, sołtysowi) gminy, w której granicach leży grunt z wyrządzoną w uprawach i plonach rolnych szkodą.

Art. 59. Wójt, otrzymawszy zgłoszenie, winien przed upływem następnych trzech dni wdrożyć postępowanie ugodowe, wzywając strony do urzędu gminnego na dzień następny i skłaniać je do zawarcia ugody. Jeżeli ugoda w tym dniu lub w ciągu dalszych trzech dni zawarta nie zostanie, wójt stwierdzi bezskuteczność postępowania ugodowego i przekaże sprawę natychmiast przewodniczącemu sądu rozjemczego do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich.

Art. 60. Sąd rozjemczy do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich składa się z przewodniczącego oraz z dwóch członków wybranych po jednym przez każdą stronę.

Przewodniczącego sądu rozjemczego oraz niezbędną ilość zastępców przewodniczącego w miarę potrzeby dla każdej gminy mianuje na lat trzy starosta na wniosek wydziału powiatowego. Przewodniczący sądu rozjemczego i jego zastępcy winni być zaprzysiężeni przez starostę według roty przewidzianej w przepisach obowiązujących dla sędziów.

Zastępcy pełnią obowiązki przewodniczącego kolejno, gdy przewodniczący z ważnych przyczyn obowiązków swoich wykonywać nie może.

Art. 61. Po otrzymaniu sprawy o wynagrodzenie szkody łowieckiej przewodniczący sądu rozjemczego wzywa obie strony do wyznaczenia w ciągu trzech dni po jednym przedstawicielu i zawiadamia zarazem o miejscu i czasie pierwszego zebrania sądu rozjemczego.

Jeżeli strona nie wyznaczy przedstawiciela lub ten się nie zgłosi, wyznaczy go przewodniczący.

Art. 62. Sąd rozjemczy niezwłocznie po pierwszem zebraniu się przeprowadzi zbadanie szkody na miejscu.

O czasie badania przewodniczący zawiadomi strony tak wcześnie, aby mogły być przy badaniu obecne.

Art. 63. Sąd rozjemczy przed wydaniem orzeczenia skłania strony do zawarcia ugody, jeżeli zaś ugoda nie nastąpi, orzeka według sumienia o istnieniu i rozmiarach szkody oraz o wysokości należnego wynagrodzenia. Sąd rozjemczy może przesłuchiwać świadków i biegłych bez przysięgi.

Gdy sąd rozjemczy uzna, iż przed nadejściem pory zbioru plonów nie można określić wysokości wynagrodzenia lub gdy którakolwiek ze stron domagać się będzie ustalenia tej wysokości dopiero z nadejściem pory powyższej, orzeczenie zapada jedynie co do istnienia i rozmiarów szkody, co zaś do wysokości szkody i należnego wynagrodzenia zostaje odłożone do nadejścia pory zbioru plonów.

Art. 64. Przewodniczący sądu rozjemczego lub jego czynny w sprawie zastępca nie może pozostawać do stron lub ich przedstawicieli w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie, przełożeństwa lub zależności, albo też być spólnikiem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa prywatnego jednej ze stron. Przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca obowiązany jest z urzędu baczyć, czy przeszkoda powyższa nie zachodzi i w razie jej dostrzeżenia oddać przewodnictwo następnemu z kolei zastępcy, co do którego przeszkoda nie zachodzi.

Jeżeli przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca z powodu przeszkody powyższej sam się nie wyłączy, może być wyłączony przez stronę.

Art. 65. Orzeczenie sądu rozjemczego zawierać będzie postanowienie o kosztach postępowania.

Do kosztów postępowania wliczać można jedynie wydatki gotówką poczynione przez przewodniczącego na powiadamianie stron, na przejazd do miejsca szkody i na materjały pisemne oraz poczynione przez sąd na opłacenie biegłych jeżeli sąd ich wzywał.

Art. 66. Jeżeli sąd rozjemczy nie stwierdzi szkody i wynagrodzenia nie przyzna, koszty postępowania poniesie strona domagająca się wynagrodzenia szkody.

Jeżeli sąd rozjemczy przyna wynagrodzenie wyższe od dawanego w postępowaniu ugodowem, koszty postępowania poniesie strona obowiązana do wynagrodzenia.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie równe lub mniejsze od dawanego w postępowaniu ugodowem, koszty postępowania poniesie strona uprawniona do wynagrodzenia lub strony obie wedle orzeczenia sądu zależnie od oklicznóści sprawy.

Jeżeli na skutek wezwania sądu strony zawrą ugodę na rozprawie, koszty postępowania poniosą po połowie.

Art. 67. Orzeczenie sądu rozjemczego zapada większością głosów. W orzeczeniu należy podać imiona i nazwiska składu orzekającego, imiona i nazwiska stron, rozstrzygnięcie sprawy i powody, któremi sąd się kierował. Orzeczenie ma być podpisane przez wszystkich członków sądu.

Jeżeli który z członków sądu odmówi swego podpisu, wtedy pozostali czynią o tem wzmiankę na orzeczeniu. które będzie miało taką moc, jak gdyby zostało podpisane przez wszystkich.

Orzeczenie sądu rozjemczego winno być doręczone stronom w ciągu trzech dni od dnia jego wydania.

Strona obowiązana do wynagrodzenia szkody winna w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wypłacić poszkodowanemu lub złożyć w urzędzie gminnym zasądzoną sumę wynagrodzenia szkody oraz w tymże terminie uiścić zasądzoną sumę kosztów postępowania.

Orzeczenie sądu rozjemczego ulega wykonaniu w drodze sądowej w trybie przymusowego wykonania aktów (stanowi tytuł egzekucyjny dla sądów).

Art. 68. Od orzeczenia sądu rozjemczego służy stronie odwołanie do sądu okręgowego jedynie w tym wypadku, gdy naruszone zostały przewidziane w artykułach 61—67 przepisy o postępowaniu. Odwołanie wnieść należy w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia sądu rozjemczego.

Art. 69. Jeżeli w ciągu dni czternastu od dnia zamknięcia bezskutecznego postępowania ugodowego przed wójtem gminy sąd rozjemczy nie wyda orzeczenia, stronie poszkodowanej służy prawo udania się na zwykłą drogę sądową.

2. O ochronie od szkód wyrządzanych przez zwierzynę.

Art. 70. Każdy może zabezpieczać swe grunty od wdzierania się zwierzyny czyniącej szkodę w uprawach i plonach rolnych, urządzenia jednak poczynione w tym celu na jego gruncie nie mają służyć do chwytania tej zwierzyny.

W szczególności wolno każdemu odstraszać taką zwierzynę od swoich gruntów straszydłami, ogniami nocnemi itp. środkami.

Gdyby wskutek przewidzianej w artykule niniejszym ochrony od szkód zwierzę zra-

niło się lub zabiło, uprawniony do polowania nie będzie mógł żądać odszkodowania.

Art. 71. Uprawniony do polowania może grunty leżące w obrębie obwodu łowieckiego ochraniać od szkód czynionych przez zwierzynę, wymienioną w art. 55, zapomocą ogrodzeń i innych środków, jednak w ten tylko sposób, ażeby środki te nie przeszkadzały posiadaczom gruntów w prowadzeniu gospodarstwa.

Art. 72. Jeżeli szkody wyrządzone przez wilki lub dziki przybierają poważne rozmiary, a właściciel lub dzierżawca polowania na obszarze, na którym zwierzyna ta ma swoją ostoję, nie przedsiębierze skutecznych śrośdków celem zapobieżenia szkodom, wojewoda może na skutek podania osób poszkodowanych lub z urzędu zarządzić obławę na koszt właściciela lub dzierżawcy polowania w celu przetrzebienia zwierząt powyższych. Osoby wykonywające obławę nie mogą zabijać zwierząt innych.

Osoby, które złożyły podanie o zarządzenie obławy, obowiązane są dostarczyć bezpłatnie naganiaczy.

Rozdział V.

O władzach i postępowaniu.

Art. 73. Opieka nad łowiectwem i nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych należą do Ministra Rolnictwa, na obszarze województwa do wojewody i na obszarze powiatu do starosty. Przez wyraz „starosta“ rozumieć należy powiatową władzę administracji ogólnej, a przez wyraz „wojewoda“ — wojewódzką władzę administracji ogólnej.

Funkcjonarjusze państwowi obowiązani są powiadamiać niezwłocznie miejscowego starostę lub najbliższy posterunek policji o dostrzeżonych przez siebie w czasie pełnienia swych obowiązków przekroczeniach przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych.

Art. 74. O ile postępowanie władz w artykule poprzednim wymienionych nie jest w rozporządzeniu niniejszem określone, stosować należy obowiązujące przepisy ogólne o postępowaniu władz administracyjnych.

Rozdział VI.

Postanowienia karne.

Art. 75. Grzywną do pięćdziesięciu złotych karany będzie:

1. kto nie okaże karty łowieckiej na żądanie osoby mającej nadzór na przestrzeganiem przepisów o polowaniu;

2. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych lub kto poluje podczas nabożeństwa w niedzielę lub uroczyste święto w odległości mniejszej od dwóch kilometrów od świątyni lub na cmentarzu.

3. kto ze strzelbą lub innemi narzędziami do łowienia zwierzyny bezprawnie chodzi po cudzych gruntach.

Art. 76. Grzywną do dwustu złotych lub aresztem do czterech tygodni albo obiema temi karami łącznie karany będzie:

1. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje bez uzyskania karty łowieckiej;

2. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje na gruntach niestanowiących obwodu łowieckiego;

3. kto poluje w cudzym obwodzie łowieckim bez zgody osoby uprawnionej do polowania;

4. kto wyda pisemne zezwolenie na polowanie w swoim obwodzie wbrew przepisowi ustępu drugiego art. 27;

5. kto poluje w czasie między zachodem a wschodem słońca wbrew postanowieniom art. 47;

6. kto poluje z chartami lub psami gończemi na obszarze mniejszym niż dwa tysiące hektarów;

7. kto poluje na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskiem w pasie kilometrowej szerokości.

8. kto podbiera jaja, wybiera pisklęta lub niszczy gniazda ptaków niewymienionych w art. 50.

Art. 77. Grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni karany będzie:

1. kto poluje na łosie lub jelenie wbrew postanowieniom art. 46 rozporządzenia niniejszego;

2. kto poluje sposobami niedozwolonemi wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;

3. kto poluje w czasie ochronnym wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;

4. kto przekroczenia wymienione w punktach 1, 3, 8 art. 76 popełnia zawodowo.

Art. 78. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1. na żubra, karany będzie grzywną do pięciu tysięcy złotych oraz aresztem do szeciu miesięcy;

2. na samicę łosia, na bobra lub kozicę, karany będzie grzywną do dwóch tysięcy pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy.

Art. 79. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1. na świstaka, karany będzie grzywną do tysiąca złotych oraz aresztem do sześciu tygodni;

2. na inne zwierzę, wymienione w art. 48, karany będzie grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni.

Art. 80. Kto naruszy przepis art. 53 rozporządzenia niniejszego karany będzie grzywną do pięciuset złotych lub aresztem do sześciu tygodni, nadto zwierzyna lub świeże jej skóry ulegną konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 81. W wypadku popełnienia przekroczeń wymienionych w artykułach 75—80 przez nieletnich do lat czternastu rodzice lub opiekunowie karani będą za niedozór grzywną do pięćdziesięciu złotych.

Art. 82. Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wpadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swego uznania z tem ograniczeniem, iż kara aresztu nie może przekraczać w wypadku wymierzenia jej za przekroczenia przewidziane w art. 75 — dni trzech, w art. 76 — dwu tygodni, w artykułach 77—80 — trzech tygodni.

W wypadku wymierzenia grzywny za przekroczenia przewidziane w art. 78 zamiana grzywny na areszt nastąpi zgodnie z przepisami zawartemi w ustawach karnych.

Art. 83. Obok kary wymierzonej za przekroczenia przewidziane w artykułach 77—79 należy orzec konfiskatę broni, zapomocą której dokonano przekroczenia, oraz zabronionych rozporządzeniem niniejszem narzędzi łowieckie bez względu na to, czy są one własnością skazanego czy też osoby innej.

Przepis ustępu pierwszego nie ma zastosowania do broni myśliwskiej, której właściciel posiada kartę łowiecką i pozwolenie na broń. Broń ta będzie konfiskowana jedynie w razie przekroczenia przewidzianego w punkcie trzecim art. 77 oraz w artykułach 78 i 79.

Art. 84. Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie w cudzym obwodzie łowieckim należy do właściciela lub dzierżawcy polowania, o ile nie ma zastosowania art. 80.

Niezależnie od tego właścicielowi lub dzierżawcy polowania za zwierzę bezprawnie zabite służy odszkodowanie równające się trzykrotnej wartości zabitego zwierzęcia.

Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie na gruntach nie wchodzących w skład obwodu łowieckiego ulega konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 85. Jeżeli jeden z czynów karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, podpadnie pod surowszy przepis innych ustaw, należy według tych ustaw karę wymierzyć.

Art. 86. Do orzekania o czynach karalnych przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, z wyjątkiem czynów przewidzianych w art. 78, powołany jest starosta.

Ukarany orzeczeniem starosty może w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wnieść do starosty żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu pokoju), który rozstrzyga według przepisów obowiązujących w pierwszej instancji sądowej.

Wyrok sądu okręgowego wydany w drugiej instancji jest prawomocny.

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnem z 1877 r. stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych zarządzeń karnych.

Art. 87. Do orzekania o czynach przewidzianych w art. 78 powołane są sądy powiatowe (pokoju).

Art. 88. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnem z 1873 r. można wnieść odwołanie niezależnie od przepisu § 464 p. k.

Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu karnego z 1871 r. zamiast aresztu powyżej sześciu tygodni orzeka się więzienie.

Rozdział VII.

Postanowienia końcowe.

Art. 89. W wpadkach, gdy obwody łowieckie (okręgi) utworzone zostały na podstawie dotychczasowych przepisów, uważane będą za utworzone zgodnie z rozporządzeniem niniejszem do dnia 1 marca 1928 r. lub jeżeli zostały wypuszczone w dzierżawę — do chwili wygaśnięcia umów dzierżawnych.

Art. 90. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa, co zaś do orzecznictwa karnego — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

O ile rozporządzenia wykonawcze dotyczyć będą zakresu działania innych ministrów, rozporządzenia te wydawane będą w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 91. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województwa śląskiego, w czternaście dni po ogłoszeniu.

Jednocześnie z tem uchylone zostają na obszarze oznaczonym w ustępie pierwszym wszystkie przepisy w przedmiocie objętym rozporządzeniem niniejszem, a w szczególności:

artykuły 321—337, artykuł 338 w części dotyczącej zwierzyny, artykuły 339—374, 376—406, 407 w części dotyczącej zwierzyny, 409—418 ustawy o gospodarstwie wiejskiem (Zb. Pr. Ces. ros. tom XII cz. 2);

rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dn. 2 marca 1920 r. o polowaniu (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 20/64 poz. 532);

ustawa łowiecka z dnia 15 lipca 1907 r. (Zb. Ust.p rusk. str. 207);

ustawa łowiecka z dnia 13 lipca 1909 r. dla Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem (Dz. Ust. Kraj. z 1910 r. cz. II Nr. 2);

ustawa łowiecka z dnia 19/25 marca 1883 r. (Zb. Ust. Król. Węg. z 1883 r. poz. XX);

artykuły 247—251 i cz. 2 i 3 art. 623 kod. kar. z 1903 r. oraz cz. 1 art. 623 kod. kar. z 1903 r. o ile dotyczy polowania;

artykuły 292—295 i 368 p. 10 kod. kar. z 1871 roku.

Prezydent Rzeczypospolitej:
I. Mościcki.
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: J. Piłsudski.
Minister: K. Bartel.
Minister Spraw Wewn.: Slawoj Sładkowski.
Minister Spraw Zagranicznych: A. Zaleski.
Minister Skarbu: G. Czechowicz.
Minister Sprawiedliwości: A. Meysztowicz.
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: Dr. Dobrucki.
Minister Rolnictwa: K. Niezabytowski.
Minister Przem. i Handlu: E. Kwiatkowski.
Minister Komunikacji: Romocki.
Minister Robót Publicznych: Moraczewski.
Minister Pracy i Op. Społ: Dr. Jurkiewicz.
Min. Reform Rolnych: Witold Staniewicz.
Minister Poczt i Telegrafów: Bogusław Miedziński.

14.

ROZPORZĄDZENIE
o ruchu dorożek samochodowych w mieście Bydgoszczy.

Na mocy §§ 5, 6 i 15 Ustawy o zarządzie policyjnym z dnia 11. 3. 1850 oraz §§ 143 i 144 Ustawy o ogólnej administracji krajowej z dnia 30. 6. 1900 zarządzam za zgodą Magistratu co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1.

Prowadzenie przedsiębiorstwa dorożkarskiego t. j. przewożenie osób w obrębie miasta Bydgoszczy dorożką samochodową, nie wolno wykonywać bez zezwolenia policyjnego. Dla samochodów i kierowców tychże obowiązują oprócz niniejszych przepisów, również rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6. VII. 1922 (Dz. U. Nr. 65 poz. 587) oraz wszelkie inne rozporządzenia i ustawy wydane dla ruchu kołowego. Do zarządzeń i wskazówek funkcjonarjuszów Policji Państwowej, powołanych do utrzymywania spo-

koju, porządku i bezpieczeństwa publicznego i w celu usunięcia przeszkód w ruchu dorożek, należy się bezwłocznie zastosować.

§ 2.

Pozwolenie na utrzymywanie przedsiębiorstwa dorożkarskiego należy odmówić, gdy:

1. Ubiegający się nie odpowiada wymaganym kwalifikacjom moralnym i nie daje gwarancji na prawidłowe prowadzenie tegoż przedsiębiorstwa;

2. gdy samochody nie odpowiadają warunkom zawartym w niniejszym rozporządzeniu;

3. jeżeli według uznania władzy policyjnej ze względu na komunikację publiczną, powiększenie ilości samochodów dorożkarskich nie jest wskazanem lub zmniejszenie liczby ich okazałoby się konieczne.

§ 3.

Wóz wolno dopiero wtenczas uruchomić dla użytku publicznego jako dorożkę samochodową, gdy zostanie przez władzę wojewódzką, a następnie policyjną zbadany i uznany jako odpowiadający wymaganym przepisom i to dopiero po przydzieleniu numeru i wręczeniu zezwolenia.

Tak samo każdy wóz zapasowy, który zamierza się wstawić na czas przejściowy, oraz każdy wóz po dokonanej większej reperacji lub jakichkolwiek zmian, musi być tak samo przedstawiony policji do zbadania i do dopuszczenia do ruchu. Dorożki samochodowe muszą być w myśl § 14 Rozp. Ministra Robót Publicznych i Ministra Spr. Wewnętrznych z dnia 6. VII. 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 587) co rok w ciągu marca przedstawione Komisji Wojewódzkiej do ponownego zbadania.

§ 4.

Zezwolenie wygasa:

1. Co do ruchu ogólnego gdy w przeciągu miesiąca nie zrobi z otrzymanego zezwolenia użytku.

2. Co do ruchu wozu, gdy wóz bez zezwolenia policyjnego przez czas dłuższy niż miesiąc nie jest używany, lub dla koniecznej reperacji przez czas dłuższy jak oznaczony przez władzę policyjną do użytku nie został wstawiony.

3. Zezwolenie można cofnąć na stałe lub na czas ograniczony gdy władza policyjna uzna, że wóz jest źle utrzymany i nie odpowiada w zupełności warunkom § 5 niniejszego rozporządzenia, lub też kursowanie jego zagraża bezpieczeństwu publicznemu, a przedsiębiorca mimo dwukrotnych napomnień ze strony Miejskiego Urzędu Policyjnego nie doprowadził takowego do porządku.

4. Gdy właściciel dorożki nie przestrzega lub sprzeciwia się przepisom i wydanym rozporządzenoim dla przedsiębiorstw dorożkarskich. Jeżeli przedsiębiorca zamierza dorożkarstwo zwinąć lub nie korzystać w pełnej mierze z niego, winien miesiąc przedtem donieść o tem władzy policyjnej. Po zlikwidowaniu przedsiębiorstwa, powinno być natychmiast zwrócone zezwolenie policyjne.

II. Pojazdy.

§ 5.

Dorożki samochodowe muszą odpowiadać następującym warunkom:

1. Typ samochodu ustala się jako 4-ro lub 6-cio osobowy landaulet 4-ro drzwiowy z oddzielnym przedziałem dla kierowcy. Dopuszczony jest również na okres 3-ch lat tj. do 31. 12. 1930 typ otwarty torpedo, lecz zaopatrzony w daszek i boki ochronne.

2. Kolor karoserji granatowy, podwozia czarny. W koło samochodu na karoserji winna być umieszczona obwódka w kolorze ciemno-czerwonym, szerokości 5 cm. Koła ciemno-czerwone po bokach na drzwiczkach samochodu winna być umieszczona obwódka biała o średnicy 20 cm. i szerokości 5 m/m. Tło w obwódce pozostaje to samo co w karoserji tj. granatowe. Na tletem w obwódce winien być umieszczony numer dorożki kolorem białym o wielkości cyfry 10 cm. i szerokości 12 m/m cyframi arabskiemi; numer ten powinien być powtórzony czarnym kolorem na przednich latarniach samochodu. Wielkość cyfr: wysokości 6 cm., szerokość 10 mm.

Szkło w latarniach musi mieć kolor z lewej strony matowy (mleczny), z prawej strony zwykły.

3. a) Ogólna długość maszyny nie może przekraczać 4.000 mm., b) ogólna szerokość maszyny nie może przekraczać 1630 mm.

4. Siła nie może przekraczać zawartości 2.5 ltr. cylindrów.

5. Jednolity drogowskaz ustalony przez Miejski Urząd Policyjny.

6. W obrębie miasta wolno używać tylko sygnałów pneumatycznych względnie elektrycznych o niskim tonie.

7. Oświetlenie dorożki musi być elektryczne.

8. Wozy mają być wyściełane skórą lub imitacją tejże.

9. Miejsce obok kierowcy winno być zawsze wolne i używane tylko dla umieszczenia ręcznego bagażu. Niedopuszczalne jest pod żadnym pozorem aby szofer miał pomocnika na dorożce tak w czasie krążenia jej po mieście jak i na stacji postoju. Wewnątrz każdej dorożki musi być na ścianie dzielącej kierowcę od pasażera, umieszczona taryfa jazdy zatwierdzona przez Miejski Urząd Policyjny oraz metalowa tabliczka o rozmiarze: długość 15 cm., szerokość 8 cm. na której winno być wypisane: numer dorożki, imię i nazwisko właściciela i dokładny adres t. j. miejscowość, ulica i numer domu.

10. W każdej dorożce na widocznem miejscu wskazanem przez Miejski Urząd Policyjny musi być umieszczona specjalna torebka skórzana do przechowywania przedmiotów (patrz § 22 punkt 5-ty).

11. Umieszczanie reklam i ogłoszeń wewnątrz i zewnątrz wozu bez zezwolenia Miejskiego Urzędu Policyjnego jest wzbronione.

12. Każda dorożka samochodowa powinna mieć licznik (taksometr) połączony ze skrzynką biegów lub tarczą na przednim kole, wykazujący oddzielnie ogólną ilość przejechanych kilometrów, oraz opłatę za każdy poszczególny przejazd i ewentualne postoje w czasie przejazdu według taryfy zatwierdzonej przez Miejski Urząd Policyjny.

Liczniki, taksometry przed ich użyciem powinny być poddane do rewizji odpowiedniej władzy.

Sprawdzone liczniki umieszczone przy dorożkach samochodowych, zakwalifikowanych do uruchomienia, powinny być zaplombowane przez Miejski Urząd Policyjny.

Przewóz pasażerów z podniesionym znakiem przy liczniku (taksometrze) jest wzbroniony.

III. Przedsiębiorcy.

§ 6.

Przedsiębiorca jest obowiązany donieść Miejskiemu Urzędowi Policyjnemu każdą zmianę mieszkania oraz garażu dla samochodów w przeciągu trzech dni. Jest on odpowiedzialnym za to, aby wozy jego odpowiadały warunkom § 5 i aby były utrzymane w zupełnej czystości, a kierowcy ich ubrani byli tak jak opiewa § 22 oraz zaopatrzeni we wszystkie rzeczy wymienione w tymże paragrafie.

Przedsiębiorcy wolno się posługiwać tylko tymi kierowcami, którzy posiadają zezwolenie policyjne (patrz § 17). Przedsiębiorcy którzy osobiście zamierzają kierować wozem, muszą sprostać wszelkim przepisom i wymagniom dla kierowców wyłuszczonych w tymże rozporządzeniu.

§ 7.

Każdy przedsiębiorca winien prowadzić listę swoich kierowców, z której można każdego czasu stwierdzić imię i nazwisko kierowcy, miejsce zamieszkania i numer wystawionego polic. zezwolenia jak i nr. tych wozów, któremi kierowca w poszczególne dni kierował lub też i kieruje.

Listę tą należy na żądanie kontrolującego urzędnika przedłożyć.

O każdym wystąpieniu ze służby kierowcy, czy to z powodu wydalenia lub dobrowolnego wystąpienia, winien przedsiębiorca uwiadomić Miejski Urząd Policyjny w przeciągu 24-ch godzin.

§ 8.

Przedsiębiorca jest odpowiedzialny aby licznik znajdował się w porządku. Jeśli nastąpiła jakaś przeszkoda, defekt w zegarze wskazującym cenę jazdy, należy wóz ten bezzwłocznie z ruchu wycofać i usunąć przeszkody lub zaopatrzyć wóz w inny odpowiedni zegar.

§ 9.

Każdy przedsiębiorca, którego kierowca dopuścił się poważnych nadużyć, szczególnie oszukania gości, winien takiego kierowcę natychmiast zwolnić i donieść o tem

Miejskiemu Urzędowi Policyjnemu z podaniem rodzaju nadużycia.

§ 10.

W wypadkach nagłych jako to: pożaru, przewozu rannych i w razie klęsk elementarnych, oraz pościgach policyjnych przedsiębiorca obowiązany jest stawić do natychmiastowej dyspozycji na wezwanie władz państwowych i komunalnych dorożki, będące w danej chwili w rozporządzeniu przedsiębiorstwa, za opłatą według obowiązującej w danej chwili taryfy.

§ 11.

Przedsiębiorca obowiązany jest zastosować wszelkie środki bezpieczeństwa przy eksploatacji przedsiębiorstwa i poniesie wskutek tego całkowitą odpowiedzialność za wszelkie wypadki jakie mogą się zdarzyć z niezachowania przez niego lub jego pracowników należytej ostrożności. O każdym wypadku winien przedsiębiorca zawiadomić Miejski Urząd Policyjny w ciągu 24 godzin.

§ 12.

W stosunku do ciężarów i opłat patentowych, wszelkich podatków miejskich i państwowych, przedsiębiorca podlega wszystkim ustawom i przepisom, zarówno istniejącym, jak i tym które w przyszłości w tym przedmiocie wydane będą.

§ 13.

Przedsiębiorca obowiązany jest ubezpieczyć w ciągu trwania pozwolenia, wszystkie swoje samochody oraz pasażerów, kierowców i przechodniów, od wszelkich wypadków i ryzyka z tytułu cywilnej odpowiedzialności.

§ 14.

Straty poniesioen na zdrowiu pasażerów albo przechodniów, lub wynikłe wskutek uszkodzenia, czy to mienia prywatnego, czy też mienia publicznego, przedsiębiorca powinien uregulować nie później jak w ciągu 3-ch dni od dnia otrzymania (§ 13) od towarzystw ubezpieczeń odszkodowania asekuracyjnego za wypadek samochodowy.

§ 15.

Przedsiębiorcy nie wolno wydanego mu zezwolenia odstąpić innej osobie. Przepisanie zezwolenia na inną osobę nastąpić może jedynie za zgodą Miejskiego Urzędu Policyjnego.

§ 16.

Miejskiemu Urzędowi Policyjnemu przysługuje w każdej porze i w każdej chwili prawo wypróbowania liczników, sprawdzanie dorożek samochodowych kursujących w mieście, oraz ogólne urządzenie oględzin samochodów według własnego uznania. Ogólny przegląd dorożek samochodowych powinien być uskuteczniany przynajmniej dwa razy na rok.

IV. Kierowcy.

§ 17.

Kierowca dorożki samochodowej musi posiadać zezwolenie na prawo prowadzenia pojazdu mechanicznego kat. 2a jako kierowca zawodowy, oraz posiadać roczną praktykę. Prócz tego winien się każdy kierowca wykazać w Miejskim Urzędzie Policyjnym dostateczną znajomością miasta, najbliższej okolicy, oraz instytucyj rządowych, samorządowych, policyjnych, publicznych i tym podobnych.

Za kierowców auto-dorożek dopuszcza się tylko osoby, które:

1. ukończą 21 lat,

2. obywateli polskich,

3. nie pozbawione obywatelskich praw honorowych,

4. które są obeznane z niniejszem rozporządzeniem i ogólnemi przepisami regulowania ruchu kołowego.

Kierowaniem auto-dorożki może się tylko ten podjąć kto odpowiada wyżej wymienionym warunkom i otrzymał specjalne zezwolenie policyjne. Przedsiębiorcy którzy swoim wozem osobiście kierują, muszą tak samo zastosować się do przepisów wydanych dla kierowców i odpowiadać tym samym warunkom.

§ 18.

Udzielenie zezwolenia może być odmówione osobom, które chociaż odpowiadają wyłuszczonym wymaganiom w § 17 niniejszego rozporządzenia dopuściły się jakichkolwiek zbrodni przeciwko cudzej własności, moralności, zagrożeniem życia, lub dopuściły się urazu cielesnego, obelgi urzędni-

ków lub władz, stawiały opór władzy lub gdy zostały już powtórnie karane za sprzeciwianie się przepisom regulującym bezpieczeństwa ruchu publicznego, lub też skłonne do opilstwa i wszczynania awantur.

Przez rozporządzenie policyjne unieważnia się lub odbiera się na stałe lub na czas ograniczony zezwolenia takim kierowcom, którzy nie odpowiadają warunkom zawartym w § 17.

Oprócz tego może być zezwolenie odebrane kierowcom, którzy za zbrodnię lub przestępstwa wymienione w § 18 prawomocnie zasądzeni zostali albo

1. gdy w publicznej służbie w pijanym stanie napotkani zostali,

2. gdy dopuścili się jakiejkolwiek kradzieży na pasażerach,

3. przez nieostrożną lub bezwzględną jazdę narazili poważnie osobę na życiu lub zdrowiu, przedewszystkiem gdy człowieka przejechali z własnej winy i nieostrożności,

4. gdy nieodpowiednio zachowali się względem urzędnika policyjnego, znajdującego się w służbie i do jego wskazówek się nie zastosowali,

5. gdy nieumiarkowanie zachowali się względem pasażerów,

6. gdy zażądali innej opłaty jaka im się według taryfy należała,

7. gdy powtórnie zostali zasądzeni prawomocnie za działanie przeciw niniejszemu lub innemu rozporządzeniu wydanemu dla regulowania ruchu publicznego.

§ 20.

Kierowca dorożki winien być podczas służby trzeźwy, spokojny, uprzejmy i przyzwoity, przedewszystkiem względem pasażerów i urzędników policyjnych jak i wobec swoich kolegów.

Na żądanie winien przedłożyć pasażerom odpis niniejszego rozporządzenia jak i taryfę jazdy według § 36.

Wzywanie do korzystania ze swej dorożki, wychwalanie jej lub w inny sposób werbowanie sobie gości, jest kierowcom dorożki wzbronione.

Za czystość powozu, ubrania i oświetlenie wozu po nastąpieniu zmroku, jest kierowca tak samo współodpowiedzialny.

§ 21.

Pozwolenie dorożkarskie należy w przeciągu miesiąca stycznia przedłożyć władzy policyjnej, celem odnowienia. Z pozwolenia może tylko ten korzystać, komu zostało wystawione. Wzbronione jest zezwolenie komukolwiek powierzyć lub do użytku oddać.

§ 22.

Umundurowanie kierowców samochodowych ustanowione zostało następujące:

1. Czapka angielska sztywna z ciemnoszarego manchestru na której musi być umieszczony numer przez niego prowadzonej dorożki, z białego metalu wielkości 2,5 centymetra,

2. kurtka z ciemno-szarego manchestru i takież spodnie,

3. buty czarne z długiemi cholewami, dopuszczalne są też i owijacze,

4. kożuch kryty materjałem ciemnym, szarym i dużym kołnierzem futrzanym. Rodzaj futra na kołnierzu dowolny, musi być jednak koloru ciemnego,

5. każdy dorożkarz znajdujący się w swoim zawodzie winien posiadać (w teczce znajdującej się wewnątrz samochodu według § 5):

a) odpis niniejszych przepisów,

c) pozwolenie uprawiające do jazdy,

c) książkę zamówień,

d) książkę zażaleń (książka zamówień i zażaleń winna być poświadczona przez władze policyjne),

e) jeden kopjowy ołówek,

6. Przy każdej dorożce samochodowej winien być dobrze idący zegarek.

Przedmioty wymienione w punkcie 5 i 6 winny być na żądanie urzędnika kontrolującego natychmiast przedłożone.

V. Ruch jazdy.

§ 23.

Wozy należy podczas dnia jak i nocy ustawiać odpowiednio do zarządzeń władzy policyjnej na placach wyznaczonych w § 29.

Wozy na postojach muszą być wszystkie oświetlone z chwilą zapadnięcia zmroku aż do zmierzchu.

Czas dnia określa się:

1. od 1. IV. do 30. IX. godz. 6-ta rano — godz. 10 wiecz.

2. od 1. X. do 31. III. godz. 7-ma rano — godz. 10 wiecz.

Czas ponad wymieniony liczy się do nocy.

§ 24.

Kierowcy nie wolno żadnej taryfowo oznaczonej jazdy odmówić o ile on ze swoim pojazdem zajął przeznaczone mu miejsce lub też napotkany został z wolnym wozem. W takich wypadkach musi jazdę bezsprzecznie wykonać o ile nie udowodni za pomocą książki zamówień, że ze względu na zamówienie nie starczy mu czasu na wykonanie owej azdy. Tak samo winien kierowca postąpić przy jazdach, których nie potrzeba zaraz wykonać.

Kierowca winien do książki zamówień zapisać:

a) czas kiedy jazda ma być lub została wykonana, dzień, godzinę i minutę,

b) punkt początku i końca jazdy,

c) podpis zamawiającego i adres.

Jeżeli zamawiający wzbrania się uskutecznienia podpisu lub odpowiednich notatek, w takim razie kierowca nie potrzebuje zamówienia przyjmować. Zamawiane jazdy wcześniej jak na 24 godziny, kierowca nie jest obowiązany, przyjmować; gdy jednak jazdę przyjął i zapisana została do książki zamówień, musi być wykonana.

Osoba zamawiająca dorożkę, winna się na żądanie kierowcy odpowiednie wylegitymować, w przeciwnym razie kierowca zamówienia nie potrzebuje przyjąć.

§ 25.

Palenie tytoniu w dorożkach samochodowych tak na postojach jak i podczas jazdy jest kierowcy surowo wzbronione, obojętnie czy dorożka zajęta czy wolna.

§ 26.

Ręczne torby, walizy i t. p. przedmioty nie kaleczące obicia wozu kierowca dorożki obowiązany jest przyjąć — o ile mu na to miejsce pozwoli — zaś przedmiotów kaleczących, brudnych, cuchnących, kierowca nie jest zobowiązany przyjmować.

§ 27.

Kierowca winien uważać na oddany mu przez pasażera bagaż i ewentualnej utracie tegoż zapobiec.

§ 28.

Zaraz po wyjściu pasażera z dorożki, winien kierowca wóz swój wewnątrz przejrzeć czy nie pozostały w nim jakie przedmioty. W razie znalezienia takowych należy je o ile możności zwrócić właścicielowi. Po oddaleniu się tegoż należy je jeszcze podczas dnia oddać w Miejskim Urzędzie Policyjnym. Znalezione rzeczy w nocy należy następnego dnia odstawić.

§ 29.

Władza policyjna przeznacza co miesiąc dla doróżek miejsca postoju. Doróżki powinny się na tych miejscach zatrzymywać, które im zostały przeznaczone i po każdym ukończonym kursie wracać na miejsce postoju. Z innych postojów do dworca jadące doróżki, mogą się ustawić za doróżkami przeznaczonemi do służby na dworcu, o ile nie wracają na miejsca im przeznaczone.

Zajazd doróżek jedna za drugą, lub jedna obok drugiej, przeznacza władza policyjna.

Współodpowiedzialność za to, aby doróżki zajeżdżały na przeznaczone im miejsce, ponosi i właściciel doróżki.

Na wyznaczoym postoju może się znajdować tylko taka ilość doróżek, jaka została przez Miejski Urząd Policyjny wyznaczona. Poza wyznaczonemi przez Miejski Urząd Policyjny nie wolno innych postojów samowolnie urządzać.

§ 30.

Na przystankach, na których doróżki jedna za drugą zajeżdżają, muszą się tak ustawić, aby wóz mógł każdego razu bez przeszkody z rzędu wyjechać. Każdy następnie przybyły wóz, musi się bezpośrednio za ostatnim ustawić. Jeżeli odjedzie wóz poprzedni, musi się każdy następny wóz na pozostałe miejsce przesunąć.

§ 31.

Podczas pobytu doróżek na postojach, dozwolone jest kierowcom tylko wtenczas od wozu się oddalić, gdy dozór nad wozem

powierzyli zastępcy, innemu kierowcy doróżki. Skupianie się kierowców na chodnikach jak i jezdni jest surowo wzbronione. Czyszczenie wozów na postojach jest zakazane.

Jeżeli znajduje się na miejscu więcej doróżek, a pasażer nie wyznaczy doróżki, to winien jazdę wykonać pierwszy stojący w rzędzie.

VII. Pasażerowie.

§ 32.

Każdą czysto ubraną osobę należy do jazdy dopuścić.

Osobom, w stanie nietrzeźwym lub nieczystym, należy jazdy odmówić. Do transportowania osób zakaźno-chorych lub trupów, doróżek używać nie wolno.

§ 33.

Pasażerom nie wolno uszkadzać lub zanieczyszczać wozu. W szczególności zakazane jest kładzenie nóg na siedzeniach i wnoszenie do wozu przedmiotów brudnych.

§ 34.

Z kilku pasażerów ma pierwszeństwo tylko ten, który pierwszy wsiadł.

W wątpliwych wypadkach ma pierwszeństwo ten, który usiadł z prawej strony.

Do wozów stawianych na dworcu, ma pierwszeństwo ten, który jako pierwszy złożył jakiś przedmiot w wozie.

VIII. Opłata.

§ 35.

Jeżeli doróżka zostanie przez pasażerow zajęta, wienien kierowca zegar podług odpowiedniej taksy, jaka w tym czasie obowiązuje ustawić i chorągiewkę z napisem „wolny" i oświetlenie spuścić (§ 5 p. 12.)

Natychmiast po ukończeniu jazdy winien kierowca zegar zatrzymać, i dopiero po sprawdzeniu przez pasażera chorągiewkę podnieść.

§ 36.

Opłaty uiszcza się według taryfy, wydanej przez Miejski Urząd Policyjny. Pozatem nie wolno żądać żadnych dodatkowych opłat.

§ 37.

Jeżeli jazda zostanie przerwaną z powodu uszkodzenia wozu, to płaci się tylko tą sumę, którą wskazuje zegar.

Kierowca jest odpowiedzialny za należyte zaopatrzenie w materjały pędne (benzyna, oleje), oraz gumy rezerwowe i narzędzia.

§ 38.

Niezastosowanie się do niniejszego rozporządzenia oraz do obowiązującej taryfy karane będzie grzywną do 30 złotych, a w razie niemożności zapłacenia odpowiednim aresztem, o ile ogólne przepisy w tym przedmiocie nie przewidują wyższych kar.

Ponadto Miejski Urząd Policyjny może przy wykroczeniach przeciw niniejszym rozporządzeniom lub innym zarządzeniom policyjnym natychmiast cofnąć zezwolenie na uruchomienie i prowadzenie dorożki z równoczesnem unieruchomieniem tejże.

§ 39.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia w Orędowniku Urzędowym miasta Bydgoszczy.

Równocześnie traci ważność rozporządzenie policyjne z dnia 10. maja 1925 r.

Bydgoszcz, dnia 12. grudnia 1927 r.

Miejski Urząd Policyjny.

(—) **Hańczewski,** radca miejski.

Obwieszczenie.

Odnośnie do rozporządzenia policyjnego z dnia 12. grudnia 1927 r. dla dorożkarzy i na zasadzie § 43 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 o prawie przemysłowem, ogłasza się za zgodą Magistratu następującą taryfę dorożkarską dla samochodów, która obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Należytość za jazdę w obrębie granic administracyjnych miasta wynosi:

Taksa I dzienna:

od godziny 6-tej względnie 7-mej rano do godziny 10-tej wieczorem do 300 m. 0,60 zł.
Każde dalsze 150 mtr. 0,10 „

Taksa II nocna:

od godziny 10-tej wieczorem do godziny 6-ej wzgl. 7-ej rano do 200 mtr. 0,60 gr.
każde dalsze 150 mtr. 0,10 „
Za zajazd na zamówienie 0,50 „
Czekanie za każde 2 minuty 0,10 „

Taryfa powyższa obowiązuje do dwóch osób włącznie.

Każdy następny pasażer dopłaca jednorazowo:

a) od 6-tej wzgl. 7-ej rono do 12-ej wieczorem 0,30 zł.

b) od 10-ej wieczorem do 6-ej względnie 7-ej rano 0,50 „

Bagaż do 10 kg. wolny od opłaty. Ponad 10 kg. do 25 kg. 0,30 zł.

Uwaga: Taksa dzienna obowązuje:

Od 1. kwietnia do 30. września od godz. 6-tej rano do godz. 10-tej wieczorem.

Od 1. października do 31. marca od godz. 7 rano do godz. 10-tej wieczorem. Czas ponad wymieniony zalicza się do taksy nocnej.

Jazdę rozpoczętą przed godziną 10-tą wieczorem należy obliczać według taksy dziennej, zaś jazdę rozpoczętą przed godziną 6-tą względnie 7-mą oblicza się według taksy nocnej. Taryfa niniejsza obowiązuje tylko w obrębie granic administracyjnych miasta Bydgoszczy, zaś poza obręb miasta obowiązuje wolna ugoda.

Płaci się tylko oznaczoną przez zegar taksę. Jazda bez uruchomienia zegara jest niedozwolona. Uprasza się przy opuszczaniu dorożki samochodowej stwierdzić, ile wykazuje zegar. Wolno zabierać tylko tyle pasażerów, ile samochód posiad miejsc.

Wszelkie zażalenia należy skierowywać do Miejskiego Urzędu Policyjnego, podając numer dorożki samochodowej.

Bydgoszcz, dnia 27. grudnia 1927 roku.

Miejski Urząd Policyjny.
(—) **Hańczewski,** radca miejski.

15

Obwieszczenie.

Zgodnie z wymaganiami art. 12 i 14 Dekretu o miarach z dnia 8-go lutego 1919 r. (Dz. Praw. P. P. Nr. 15 poz. 211) oraz rozporządzenia Głównego Urzędu Miar z dnia 23 października 1919 (Monitor Polski Nr. 243), wszyscy posiadający i używający narzędzia miernicze (przymiary, pojemniki, wagi i odważniki) w obrocie publicznym, obowiązani są co dwa lata zgłaszać te narzędzia do wtórnej legalizacji t. j. do sprawdzenia i ocechowania przez Urząd Miar.

Dla ułatwienia ludności wykonania tego obowiązku wyznacza się w każdej okolicy co dwa lata dni wtórnej legalizacji, dokonywanej przez Lotne Urzędy Miar.

Wszyscy posiadający narzędzia miernicze, którzy nie wykorzystają wygodnej dla nich sposobności pobytu Lotnego Urzędu Miar w danej okolicy, i nie zgłoszą swych narzędzi mierniczych w wyznaczone dni, będą musieli potem posłać swoje narzędzia miernicze do właściwego stałego Urzędu Miar.

Niestosujący się do obowiązku wtórnego legalizowania narzędzi mierniczych, podlegają karze grzywny do 150 zł., a narzędzia miernicze do nich należące, lub przez nich przechowywane, zostaną skonfiskowane, względnie uniemożliwi się ich używanie.

Obowiązkowi wtórnej legalizacji narzędzi mierniczych w obrocie publicznym podlegają: kupcy (hurtownicy i detaliści), handlarze, handlarze wędrowni, domokrążni, gorzelnie, mączkarnie, cukrownie, młyny, konsumy, stowarzyszenia rolnicze, mleczarnie, przedsiębiorstwa przemysłowe, rolnicy i wszystkie osoby, ciągniące zawodowe zyski z jakiejkolwiek gałęzi rolnictwa, a zatem: z warzywnictwa, sadownictwa, pasieki, rybołóstwa, hodowli drobiu itp., jak również ekspedytorzy, przedsiębiorstwa robót ziemnych, wagi magistrackie oraz wagi należące do rzeźni miejskich, gazowni, kolejek powiatowych i t. p.

Wtórne legalizowanie wszystkich łatwo przenośnych narzędzi mierniczych, jak: przymiarów, pojemników, odważników i wag musi się odbywać w lokalu lotnego lub miejscowego Urzędu Miar na ten cel przeznaczonego, i tam należy przedmioty te dostarczyć. Jeżeli właściciel przysyła swoje narzędzia przez posłańca, to powinien do nich dołączyć karteczkę zawierającą: nazwisko i imię, miejsce zamieszkania i dokładne określenie mieszkania właściciela.

Zgłaszanie narzędzi mierniczych do Urzędów Miar ma się odbywać w godzinach

przedpołudniowych. Do wag muszą być dołączone przynależne do nich talerze lub szalki. Wszystkie narzędzia miernicze muszą być dokładnie oczyszczone i suche. Urzędnicy legalizacyjni otrzymali polecenie nieprzyjmowania nieoczyszczonych narzędzi mierniczych.

Opłaty za czynności Urzędów Miar wpłaca się przed odebraniem narzędzi mierniczych.

Wagi do ważenia bydła, wagi w gorzelniach i wogóle wielkie wagi dziesiętne nośności od 750 kg. wzwyż, muszą być legalizowane wtórnie na miejscu ich ustawienia. W tym celu należy, o ile możności zaraz po rozpoczęciu dni legalizowania, złożyć odpowiedni wniosek w Lotnym Urzędzie Miar i porozumieć się z legalizatorem co do czasu legalizowania tych narzędzi mierniczych. Wnioskodawcy są obowiązani zebrać na czas z Lotnego Urzędu Miar potrzebne przybory do sprawdzania i dostarczyć je z powrotem lub podług wskazówek legalizatora.

Wtórna legalizacja wag wozowych musi być zgłoszona na piśmie we właściwym (stałym) Miejscowym Urzędzie Miar. Nie może ona zasadniczo odbywać się podczas dni przeznaczonych na wtórne legilizowanie gdyż Lotne Urzędy Miar nie rozporządzają dostateczną ilością przyborów do sprawdzania, potrzebną dla tak wielkich wag.

Naczelnik Poznańskiego Okręgu Legalizacji Narzędzi Mierniczych.
(—) Szczawiński.

Zgodnie z rozporządzeniem Pana Wojewody Poznańskiego z dnia 20. 12. 1919 r. nr. 1861/19 I. G. Dz. Urz. nr. 2/20 i zgodnie z wymaganiami art. 12 i 14 Dekretu o Miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. Praw P. P. nr. 15, poz. 211) oraz rozporządzenia Głównego Urzędu Miar z dnia 25. października 1919 (Monitor Polski nr. 243) ustala się tak zwane dni wtórnego legalizowania z dniem **10. stycznia do 29. lutego 1928 r.** dla miasta Bydgoszczy i to tylko dla obwodów policyjnych I, II i VI.

Poszczególni interesenci otrzymają osobne zawezwania, którego dnia mają swoje miary poddać wtórnemu legalizowaniu.

Bydgoszcz, dnia 23. grudnia 1927 r.
Pl. III. 5361/27.

(—) Hańczewski, radca miejski.
Miejski Urząd Policyjny.

16

Odpis

z Dziennika Ustaw z 24. listopada 1927 r. nr. 102. poz. 894.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Sprawiedliwości z dnia 31. października 1927 o stosowaniu mechanicznych urządzeń do przesiewania mąki, oraz mieszania i zagniatania ciasta w piekarniach, cukierniach i innych zakładach przemysłowych, wytwarzających pieczywo.

Na podstawie art. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. sierpnia 1927 o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. nr. 78, poz. 676) zarządza się co następuje:

§ 1. Ręczne przesiewanie mąki, oraz ręczne mieszanie i zagniatanie ciasta w zakładach, wymienionych w ust. 2 niniejszego paragrafu, po upływie terminów, ustanowionych w § 2 jest zakazane.

We wszystkich piekarniach, cukierniach i innych zakładach przemysłowych, wytwarzających pieczywo, przeznaczone do publicznego użytku, o ile zakłady te znajdują się w gminach miejskich i wiejskich o charakterze gmin miejskich, liczących powyżej 5.000 mieszkańców, oraz w uzdrowiskach i zdrojowiskach winny być przy przesiewaniu mąki oraz przy mieszaniu i zagniataniu ciasta stosowane odpowiednie urządzenia mechaniczne.

§ 2. Wymienione w § 1 zakłady, istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinny być zaopatrzone w mechaniczne urządzenia do przesiewania mąki oraz do mieszania i zagniatania ciasta nie później, niż w 6 miesięcy od dnia wejścia wżycie niniejszego rozporządzenia. Termin ten wojewódzkie władze administracji ogólnej mogą przedłużyć w zasługujących na uwzględnienie przypadkach na czas nie dłuższy, niż na dalsze sześć miesięcy w województwach: warszawskiem, lubelskiem, łódzkiem, kieleckiem, lwowskiem, krakowskiem, poznańskiem i pomorskiem, oraz w Warszawie Komisarjat Rządu na m. stoł. Warszawę, zaś na dalsze 18 miesięcy w województwach: białostockiem, nowogródzkiem, poleskiem, stanisławowskiem, tarnopolskiem, wileńskiem i wołyńskiem.

Piekarnie, cukiernie oraz inne zakłady przemysłowe, wytwarzające pieczywo dla

publicznego użytku, zakładane po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, winny stosować się, z chwilą ich uruchomienia, do przepisów, zawartych w § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Winni przekroczenia postanowień niniejszego rozporządzenia ulegną karze przewidzianej w art. 13. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. sierpnia 1927 o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. nr. 78, poz. 676).

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 6 miesięcy po dniu ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Sławoj Składkowski.
Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Dr. Jurkiewicz.
Minister Przemysłu i Handlu:
E. Kwiatkowski.
Minister Sprawiedliwości:
A. Meysztowicz.

Powyższe podaje się do wiadomości z zaznaczeniem, że do **24. maja 1928** wszystkie piekarnie, cukiernie i inne zakłady przemysłowe, wytwarzające pieczywo, przeznaczone do publicznego użytku, winny być zaopatrzone w w odpowiednie **mechaniczne urządzenia** do przesiewania mąki, wzgl. mieszania i zagniatania ciasta w miejsce praktykowanego obecnie przesiewania wzgl. mieszania i zagniatania **ręcznego.**

Pl. VI. 9615/27.

Bydgoszcz, 14. 12. 27.

Miejski Urząd Policyjny.
(—) **Hańczewski,** radca miejski.

17

„Na podstawie reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia 19. grudnia 1927 r. L.: D. VI. 24794 i pisma Dyrekcji Państw. Monop. Spirytusowego z dnia 22. grudnia 1927 r. L.: XVI 9359 zostaje system sprzedaży spirytusu skażonego (denaturatu) na kartki i książeczki talonowe z dniem 1. stycznia 1928 r. na obszarze województwa poznańskiego zaniechany. Pozostaje jedynie ograniczenie jednorazowej sprzedaży i dla tej samej osoby tylko do 2 litrów z wyjątkiem osób przedsiębiorstw i z instytucji potrzebujących większych ilości spirytusu skażonego, które będzie można otrzymywać nadal za zezwoleniem Inspektora Kontroli Skarbowej względnie Urzędu Skarbowego Akcyz i Monop. Państwowych".

Powyższe ogłasza się.

Bydgoszcz, dnia 4. stycznia 1928.

Pl. III. 65/28.

Miejski Urząd Policyjny.
(—) **Hańczewski,** radca miejski.

18

Pobieranie opłat na rok 1928 na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w Rolnictwie w Poznaniu.

Wydział Miejski jako Zarząd Sekcji Poznańskiego Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie pobiera na rok rachunkowy 1928 od producentów rolnych:

a) składki w wysokości 1,50 zł. w stosunku do 1 (jednej) marki rzeczywistego przedwojennego) podatku gruntowego, oraz 1,50 zł. w stosunku do 1 (jednego) złotego fikcyjnego podatku gruntowego,

b) dodatki do składek w wysokości 1 (jednego) złotego od każdego rozpoczętego 1.000 (tysiąca) złotych zarobku rocznego, jaki miał poszczególny urzędnik wzgl. robotnik fachowy, przyczem za podstawę do wymiaru przyjmuje się do a) stan z dnia 31 grudnia 1926, do b) rok 1926.

Wykaz opłat (kataster) wyłożony jest do publicznego wglądu w czasie **od 11 stycznia do 24 stycznia 1928** włącznie, w godzinach urzędowych od 8 do 12½, w kancelarji Wydziału Miejskiego w Bydgoszczy, ul. Jana Kazimierza nr. 3, II piętro.

Bydgoszcz, dnia 4. stycznia 1928 r.

L. dz. 6/28.

Wydział Miejski.
Przewodniczący: (—) **Tabeau.**

19

Obwieszczenie.

Zgłaszanie nieszczęśliwych wypadków w rolnictwie.

Na mocy statutu Poznańskiego Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie z dnia 12. 3. 1923 r., zmienionego uchwałą

Zgromadzenia Delegatów tegoż Zakładu z dnia 20. grudnia 1926, podlegają ubezpieczeniu:

1. Robotnicy, jakoteż czeladnicy, pomocnicy i uczniowie, zatrudnieni przy czynnościach w zakres rolnictwa wchodzących, bez względu na wysokość ich zarobku (§ 923 Ord. Ubezp.)

2. Robotnicy fachowi, tj. robotnicy, zatrudnieni przy czynnościach podanych w poprzednim punkcie, a posiadający specjalne wyszkolenie zawodowe — również bez względu na wysokość ich zarobku. (§ 933 Ord. Ub.)

3. Urzędnicy rolni, tj. osoby, biorące udział w kierownictwie przedsiębiorstwa rolnego, których zarobek roczny nie przekracza 5.000 zł. (§ 923 ust. 1 nr. 2 Ord. Ubezp.),

4. Producenci rolni, których dochód roczny z przedsiębiorstw podlegających ubezpieczeniu oraz innych źródeł dochodu nie przekracza ogółem 3000 zł. (925 pkt. 1 Ordynacji Ubezpieczeniowej.)

Przedsiębiorca zobowiązany jest donieść w przeciągu trzech dni po otrzymaniu wiadomości — ustnie lub pisemnie miejscowej władzy policyjnej i zarządowi sekcji o każdym nieszczęśliwym wypadku, który zaszedł w jego przedsiębiorstwie, a wskutek którego osoba w niem zatrudniona poniosła bezpośrednio, lub pośrednio śmierć, albo takie okaleczenie, że przez więcej niż trzy dni zupełnie lub częściowo utraciła zdolność zarobkową (§ 1553 Ord. Ubezpieczeniowej).

Zgłosić nieszczęśliwy wypadek może także każdy, kto jemu uległ, lub członek rodziny (§§ 1546—1549 Ord. Ubezp.)

Spóźnione zgłoszenia powodują nietylko zwłokę, w uregulowaniu renty, lecz uniemożliwiają natychmiastowe zarządzenie leczenia.

W razie zaniechania, ewtl. spóźnionego zgłoszenia wypadku, przedsiębiorca zobowiązany do zgłoszenia, naraża się na zapłacenie powstałych przez niezgłoszenie wypadku kosztów i grzywnę według istniejących przepisów.

L. dz. 20/28.

Bydgoszcz, dnia 4. stycznia 1928 r.

Wydział Miejski w Bydgoszczy.
jako Zarząd Sekcji Poznańskiego Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie
(—) Tabeau.

20

Obwieszczenie.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych reskryptem z dnia 15. grudnia ub. r. D. II. PP. 3132/27 zamianował niżej podpisanego komisarzem wyborczym przy Okręgowej Komisji Wyborczej nr. 32 w Bydgoszczy, co podaję niniejszem wszystkim Obwodowym Komisjom Wyborczym tegoż Okręgu do wiadomości.

Starosta powiatu bydgoskiego
(—) Dr. Bereta.

21

Do Muzeum Miejskiego złożyli jako dar ostatnio:

P. wiceprezydent miasta **Dr. Chmielarski** jedn medal bity w 10-tą rocznicę rekrutacji do armji polskiej we Francji 1917—1927, wręczony p. wiceprezydentowi miasta z okazji przyjazdu do Bydgoszczy wycieczki amer. weteranów armji polskiej , w r. 1927.

Towarzystwo Czeladzi Rzeźnickiej w Bydgoszczy, jeden stary sztandar Towarzystwa z 1861 r.

Student p. **Witold Chmarzyński** w Bydgoszczy, ul. Pomorska 49, 5 marek srebrnych wolnego miasta Hamburga 1913 r.

P. Fr. Majewski, kierownik szkoły w Dąbrowie Chełmińskiej, plik banknotów wojennych niemieckich.

Pani dr. **Glińska** w Bydgoszczy, ul. 20 stycznia 34, przez Bibljotekę Miejską, jeden bilet skarbowy na 4 złote z 1794 r.,

p. **Wincenty Kaźmierczak,** leśniczówka Dąbie pod Więcborkiem, jedną monetę (szóstak koronny) Jana Kazimierza.

gimnazjasta **Wiktor Dylik** w Więcborku jeden pistolet z początku 19-go wieku.

p. **Duszyńska** z Bydgoszczy, Śniadeckich 20, jeden banknot 1000-rublowy powojenny 1919 r.

Zarząd Muzeum Miejskiego składa ofiarodawcom serdeczną podziękę.

22

Frekwencja w miesiącu grudniu:

Muzeum Miejskie zwiedziły następujące szkoły:

Gimnazjum Klasyczne	88 uczni
Liceum Handlowe	65 „

Szkoła wydz. żeńska	50	uczenic
Gimnazjum żeńskie Human.	38	„
Szkoła Przemysłowa Dokszt.	25	uczni
Szkoła Powszechna „Staszica“	25	„
Szkoła Przemysłowa	16	„
Gimnazjum im. Kopernika	16	„

Razem 323 uczni i uczenic.

W miesiącu grudniu zwiedziło Muzeum ogółem 650 osób.

23

Świerzb

u konia, należącego firmie „Szwajcarski Dwór“ ul. Jackowskiego 25/27, wygasł.

Środki ochronne znosi się.

Pl. VI 6158/27.

Bydgoszc, dnia 20. 12. 1927

Miejski Urząd Policyjny.
(—) **Hańczewski,** radca miejski.

24

Przybłąkany pies.

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono przybłąkanego psa (wilka). Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym ul. Grodzka 32, pokój nr. 7.

Bydgoszcz, dnia 3. stycznia 1928 r.

Pl. I. 50/28.

Miejski Urząd Policyjny.
(—) **Hańczewski,** radca miejski.

25

Loterja fantowa Związku Obrony Kresów Zachodnich.

W pierwszych dniach stycznia 1928 roku Związek Obrony Kresów Zachodnich rozpoczyna rozsprzedaż losów loterji fantowej, zezwolonej przez Generalną Dyrekcję Loterji Państwowej pismem z dnia 29. XI. 1927 r. L. 11253/27.

Cena losu 1 złoty. Czysty zysk z loterji ma umożliwić Związkowi Obrony Kresów Zachodnich prowadzenie i rozwinięcie swej działalności szczególnie na terenie województwa pomorskiego.

Niemcy walki o Pomorze nie zaniechali, przenieśli ją jedynie na drogę pokojową, dążąc do opanowania Pomorza, przez planowo zorganizowane przenikanie swych wpływów gospodarczych, kulturalnych i politycznych. Planowej akcji niemieckiej należy przeciwstawić wytężoną, systematyczną akcję polską państwową i społeczną. Wyrazem świadomej energji społecznej w walce z naporem niemczyzny pragnie być Związek Obrony Kresów Zachodnich, lecz całe uświadomione narodowo i rozumiejące niebezpieczeństwo niemieckie społeczeństwo polskie, musi tej organizacji przyjść z moralną i materjalną pomocą.

Obecna loterja fantowa Zw. Obr. Kr. Z. daje społeczeństwu okazję ujawnienia swego przychylnego stosunku do prac przez Z. O. K. Z. podejmowanych.

Kupując los za 1 zł. przyczyniamy się do powstania i utrzymania kolonij letnich, uniwersytetów powszechnych Z. O. K. Z., kursów oświatowych, ułatwiamy organizację przedstawień teatralnych, wycieczek, odczytów itp. Kupujący los ma również widoki wygrania fantu poważnej wartości zł. 1000, 300, 100, 50 i t. d.

Główna rozsprzedaż losów odbywać się będzie w Toruniu w biurze Z. O. K. Z. przy ul. Franciszkańskiej 14. Pozatem nabywać można losy w kołach Z. O. K. Z. oraz w różnych instytucjach i firmach handlowych na terenie województwa pomorskiego, poznańskiego, śląskiego, krakowskiego, lwowskiego, lubelskiego, białostockiego i warszawskiego.

Ciągnienie odbędzie się w Toruniu w biurze Z. O. K. Z. w obecności notarjusza dnia 1 kwietnia 1928 roku.

Obliczenie zmiany kosztów utrzymania w Bydgoszczy

w miesiącu grudniu 1927 roku.

L. b.	ARTYKUŁY	Norma dzienna dla rodziny 4-osobowej	II poł. listopada		II poł. grudnia		Uwagi
			Cena za jednostkę	Koszt dzienny	Cena za jednostkę	Koszt dzienny	
	I.	gr.	gr.	gr.	gr.	gr.	
1	Chleb żytni pytlowy	1,23 kg.	60,0	73,8	60,0	73,8	
2	Mąka pszenna	0,25 „	100,0	25,0	100,0	25,00	
3	Kasza jęczmienna	0,05 „	73,0	3,7	74,0	3,7	
4	Fasola	0,05 „	80,0	4,0	80,0	4,0	
5	Ryż	0,15 „	120,0	18,0	120,0	18,0	
6	Kartofle	1,5 „	14,0	21,0	14,0	21,0	
7	Mleko	0,75 ltr.	39,0	29,3	36,0	27,0	
8	Jaja	1,5 szt.	27,0	40,5	29,0	43,5	
9	Masło	0,065 kg.	670,0	43,6	660,0	42,9	
10	Słonina	0,1 „	400 0	40,0	350,0	35,0	
11	Kiełbasa	0,07 „	440,0	30,8	440 0	30,8	
12	Mięso wołowe	0,25 „	315,0	78,8	320,0	80,0	
13	Cukier	0,11 „	140 0	15,4	140,0	15,4	
14	Sól	0,1 „	36 0	3,6	36,0	3,6	
15	Herbata	0,01 „	3400,0	34,0	3400,0	34,0	
16	Kawa zbożowa	0,04 „	110,0	4,4	110,0	4,4	
	II.		—	465,9	—	462,1	
17	Węgiel kamienny	4,65 kg.	6,0	27,9	6.0	27,9	— 0,82%
18	Drzewo	3,00 „	12,0	36,0	12,0	36,0	
19	Nafta	0,16 „	81,0	13,0	81,0	13,0	
	III.			76,9	—	76,9	
20	Mieszkanie miesięcznie	komorne zasadnicze	844.0	28,1	844,0	28,1	
21	„	świadczenia	200.0	6,7	200,0	6,7	
22	Woda dzienna	$^{3}/_{4}$ m^3	20,0	15,0	22,0	16,5	
	IV.			49.8	—	51,3	3,01%
23	Mydło zwycz. dziennie	0,04 kg.	280,0	11,2	280,0	11,2	
24	Tramwaj dziennie	2 przejazdy	20,0	40,0	20.0	40,0	
25	Gazety	1 egz.	20,0	20,0	20,0	20,0	
26	Wpis szkolny	1 wpis rocz.	·	13,3		13,3	
27	Zeszyty szkolne dziennie	0,22 kaj.	20,0	4,4	20,0	4,4	
28	Fryzjer miesięcznie	1 strzyż.	100,0	3,3	100,0	3,3	
29	Teatr miesięcznie	2 bilety	250,0	16,7	250,0	16,7	
	V.			108.9	—	108,9	—
30	Palto męskie ciepłe	1 na 6 lat	27.500,0	12,7	27.500,0	12 7	
31	Garnitur maryn. m.	1 na 5 lat	30 000.0	16,7	30.000.0	16,7	
32	Ubranie robocze	1 na 1 rok	7.500.0	20,8	7.500,0	20,8	
33	Palto kobiece	1 na 6 lat	27.500,0	12,7	27.500,0	12,7	
35	Suknia świąteczna	1 na 5 lat	13.000,0	7,7	13 000,0	7.7	
34	„ codzienna	1 na 1 rok	3.800,0	10,6	3.800,0	10,6	
36	Koszula męska	1 na 1 mies	550,0	18,3	550,0	18,3	
37	Kamasze męskie	3 na 1 rok	3.400,0	28,3	3.400,0	28.3	
38	Zelówki	2 na 1 rok	700,0	3.9	700,0	3,9	
		Rezultat :	—	131,7 833 2 +2,07%	—	131,7 830,9	— — **0,28** %

Bydgoszcz, dnia 31. grudnia 1927 r.

Urząd Statystyczny.

Wyciąg ze statystyki ruchu ludności cywilnej miasta Bydgoszczy od 1 stycznia 1925 r.

A. Ruch naturalny ludności według dokumentów stanu cywilnego:

Rok kwartał i miesiąc	Małżeństw	Urodzeń żywych	Urodzeń martwych	Urodzeń ogółem	Urodzeń w tem nieślubne w procentach	Zgonów ogółem	Zgonów w tem niemowląt	Przyczyny śmierci: Dyfterja	Odra i szkarlatyna	Koklusz krztusiec	Grypa	Tyfus	Gruźlica	Zapalenie płuc
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1925 ogół.	718	3196	90	3286	11,6	1377	466	6	12	8	8	12	132	124
1926 „	683	2891	101	2992	12,4	1670	554	10	41	2	19	13	209	199
1927 I kw.	159	750	18	768	15,0	413	142	1	2	6	4	5	48	56
1927 II „	180	629	21	650	12,8	342	106	—	4	—	6	3	38	38
1927 III „	154	675	15	690	11,2	395	146	2	2	2	—	8	42	19
1927 paźdz.	103	215	14	229	10,9	107	32	2	—	—	1	—	10	9
1927 listop.	97	237	3	240	10,0	125	44	2	—	1	—	3	18	7

Rok kwartał i miesiąc	Rak	Choroby organów oddech.	Organiczne cierp. serca udar serca	Udar mózgu	Wrodzona słabość do życia	Kurcze	Katar żołądka i kiszek	Zapalenie ślepej kiszki	Zapalenie nerek	Choroby porodu	Słabość starości	Nieszczęśliwe wypadki	Morderstwo, zabójstwo	Samobójstwo	Inne choroby	Przewyżka urodz. (Różnica między rubr. 3 i 7)
1	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1925 ogół.	71	5	139	72	121	67	102	—	27	5	94	41	6	23	302	1819
1926 „	78	19	129	85	173	87	127	2	32	8	134	47	11	18	227	1221
1927 I kw.	26	7	38	23	52	17	23	—	2	1	33	8	3	3	55	337
1927 II „	27	4	34	28	35	8	21	—	10	3	33	11	3	3	33	287
1927 III „	21	2	42	32	48	12	57	1	8	2	25	12	2	5	51	280
1927 paźdz.	4	2	5	6	15	5	9	1	2	1	7	5	—	3	20	108
1927 listop.	7	1	20	1	18	7	13	—	2	—	9	2	—	2	12	112

B. Miejscowy ruch ludności według policyjnych za- i odmeldowań:

Rok kwartał i miesiąc	Przypływ: Polakow	Przypływ: Niemców	Przypływ: Innych	Przypływ: Razem	Odpływ: Polakow	Odpływ: Niemców	Odpływ: Innych	Odpływ: Razem	Ludność Przypływ = + Odpływ = —	Przeprowadzki wewnątrz okręgu miasta (liczba osób)	W przemyśle, rzemiośle, handlu i w ruchu transport.: Przypływ	Odpływ	Różnica
1925 ogół.	13 866	1 009	291	15 166	10 062	1 835	220	12 117	+ 3 049	17 274	6 205	5 027	+ 1 178
1926 „	11 916	1 003	230	13 149	10 624	1 103	250	11 977	+ 1 172	20 538	4 898	4 433	+ 465
1927 I kw.	3 237	251	62	3 550	2 785	245	36	3 066	+ 484	5 857	1 207	983	+ 224
„ II „	3 363	204	26	3 593	3 298	237	53	3 588	+ 5	6 297	1 418	1 232	+ 186
„ III „	3 469	299	30	3 798	3 222	369	46	3 637	+ 161	6 821	1 422	1 373	+ 49
„ paźdz.	1 321	143	12	1 476	1 183	152	21	1 356	+ 120	1 628	535	504	+ 31
„ list.	1 321	109	6	1 436	847	91	6	944	+ 492	1 368	529	327	+ 202

C. Obecna liczba mieszkańców miasta Bydgoszczy:

	Polaków	Niemców	Innych	Razem	w tem żydów
Według spisu ludności z dnia 20. VI. 1925	94 318	9 166	534	104 018	921
Procentualnie	90,7	8,8	0,5	—	0,9
Przewyżka urodzeń i różnica ruchu od 20. VI. 1925	+ 6 939	— 564	+ 58	+ 6433	+409
Zatem liczba mieszkańców dnia 1. XII. 1927	101 257	8 602	592	**110,451**	1330
Procentualnie	91,7	7,8	0,5	—	1,2

Bydgoszcz, dnia 31 grudnia 1927 r.

URZĄD STATYSTYCZNY.